ORAS
Giedra, kiek vėsiau; temperatūra apie 75°. Saulė teką 5:43, leidžiasi 5:40.

MIDWEST INTER-LIBRARY CENTER CHICAGO
Midwest Inter. Gr. Library Center 5721 Cottage Grove Ave

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
HAymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XLI | Kaina 5c | Chicago 8, Ill. Antradienis, Rugsėjo - September 28 d., 1954 m. | Price 5c | 228

PEIPINGE RUOSIAMA REVOLIUCINE ARMIJA

SPECIALUSIS KOMITETAS PASIŪLĖ SENATUI PAKALTINTI J. McCARTHY

Įžeidęs Kongresą, užgauliojęs gen. Zwicker ir t. t.

WASHINGTONAS, D. C. — Senato specialusis komitetas, sudarytas Joseph McCarthy elgesiui kaip senatoriaus ištirti, paskelbė savo tyrinėjimų išvadas ir pasiūlė Senatui pakaltinti McCarthy dviem atvejais.

Kaltinimus prieš McCarthy Senate iškėlė tos pačios respublikonų partijos kaip ir pats McCarthy senatorius Flanders iš Vermont. Jo kaltinimus papildė demokratų senatorius Fulbright iš Arkansas, ir nepriklausomas senatorius Morse iš Oregono. Iš viso susidėjo 46 netinkamo elgesio kaltinimai prieš sen. McCarthy.

Senatas, užuot pritaręs aniem 3 senatoriam tuoj nubalsuoti dėl McCarthy pasmerkimo, sudarė specialų komitetą minėtiems kaltinimams ištirti. Į komitetą viceprezidentas Nixon parinko 3 respublikonų ir 3 demokratų senatorius. Šie komiteto pirmininku išsirinko sen. Watkins (resp. Utha) ir atrinko 5 pačius didžiuosius priekaištus.

McCarthy įžeidė Senato komitetą

Watkinsko vadovaujamas komitetas vienbalsiai nutarė, kad McCarthy įžeidė Senato rinkiminių reikalų komitetą, kuris 1951 ir 1952 metais tyrinėjo jo pajamas. Sen. McCarthy atsisakė atvykti į komitetą. Vietoj to jis išplūdo dem. senatorių, to komiteto narį, Hendricksoną iš New Jersey, išvadindamas jį "gyvu stebuklu, politikieriu be smegenų ir vidurių".

Užgavo gen. Zwicker

Watkinso komiteto įsitikinimu, Senato pakaltinimo McCarthy vertas ir dėl savo elgesio su gen. Zwickeriu. Generolas buvo iškviestas aiškintis, McCarthy komitetui tyrinėjant, kas pakėlė į majorus dantų gydytoją Peress ir paleido iš kariuomenės su geromis atestacijomis, nežiūrint, kad Peress nedavė paaiškinimo, jog nepriklauso priešvalstybinėms organizacijoms (McCarthy jį vadina komunistu). McCarthy tada susiginčijo su gen. Zwickeriu ir pareiškė, kad "jis nevertas dėvėti generolo uniformos).

Kritikuojamas ir daugiau

Jei ne Senato pakaltinimo, tai vistik kritikos McCarthy esąs vertas ir dėl kitų trijų svarbiųjų prieš jį iškeltų kaltinimų, sako Watkinso komitetas, būtent dėl savo kolegų, kaip Hendricksono ir Flanders iškoneveikimo. (Flanders jis išvadino susenusiu, kai šis jį, McCarthy sulygino su Hitleriu). Komitetas be to kritikuoja McCarthy dėl slaptų FBI dokumentų priėmimo ir naudojimo savo tyrinėjimuose ir dėl valdininkų kurstymo nepaisyti savo priesaikų bei vyriausybės įsakymų ir aprūpinti jį slaptais dokumentais.

Senatas susirinks lapkričio 8 d.

Šios Watkinso komiteto rekomendacijos dėl McCarthy pakaltinimo ir papeikimo bus svarstomos Senato specialiame susirinkime lapkričio 8 d.

Abiejų partijų senatorių vadai sutarė atidėti šį keblų klausimą po lapkričio 2 d. rinkimų.

— **Laisvosios Europos Radijas** skelbia, kad iš sovietų satelitinių šalių tūkstančiai moterų vienuolių buvo deportuota į Sibirą.

IŠ VISO PASAULIO

Siūlo okupuoti Prancūziją

BONA, Vokietija. — Hitlerio Wehrmachto generolas von Falkenhausen, buvęs vyr. karo komisaru Olandijoj ir Belgijoj, siūlo Vakarams okupuoti saugumo sumetimais Prancūziją, kaip kad saugumo sumetimais laikoma okupuota Vokietija, kol nepaaiškės, kad šalis nenukreips ginklo prieš Vakarų sąjungininkus.

Giria JAV-Ispanijos santykius

MADRIDAS. — Minint JAV-Ispanijos savitarpinės sutarties metines, Ispanijoj buvo pasidžiaugta, kad ji, dar prieš 2 metus JAV ignoruojama, dabar laikoma patikimu draugu ir sąjungininku. Visa eilė Kongreso atstovų ir kariuomenės vadų, atsilankiusių pastaraisiais metais Ispanijoj, pasididžiavę tokiais gerais JAV-Ispanijos santykiais.

Japonijos premieras Kanadoj

OTTAWA. — Japonijos ministeris pirmininkas Yoshida atvyko per Vankuverį, Britų Kolumbiją, mandagumo vizitui į Kanadą. Iš Kanados Yoshida atvyks į Jungtines Valstybes.

Grasina Petrovui

SIDNEJUS, Australija. — Vsevolod Petrov, emigravęs iš Rusijos prieš 35 metus, skundžiasi, kad jam tenka nuolat klausytis per telefoną kalbėtojų su stipriu rusišku akcentu, grasinančiu jam už pabėgimą iš SSSR ambasados ir už sovietų šnipų išdavimą. Vsevolod Petrovą, iš profesijos mechaniką, grasintojai sumaišo su Vladimiru Petrovu, MVD pulkininku, prieš keletą mėnesių pabėgusiu iš SSSR ambasados, iš kur jis organizavo sovietų špionažo tinklą.

Apvirtus laivui, nuskendo 1,130

Japonijoj iš viso žuvo jūroj apie 3,000 žmonių

TOKIJAS. — Sekmadienį, užėjus baisiam taifūnui, apvirto laivas — keltuvas "Toya Maru", palaikąs susisiekimą tarp pačios didžiosios japonų salos Honshu ir šiaurėj esančio Hokkaido salyno.

Laive-keltuve buvo 40 traukinio vagonų, kurie nuriedėjo į šoną ir jį apvertė. Laive buvo apie 1,400 keleivių ir jūreivių. Iš jų, dar negalutinimėmis žiniomis, nuskendo 1,130. Tarp jų yra 57 amerikiečiai: 52 kariai, du civiliai, dvi moterys ir 1 vaikas.

4,000 tonų keltuve prieš jam nuskęstant dar kilo gaisras. Iš amerikiečių išsigelbėjo tik vienui vienas, eilinis Frank Gaedken iš Dubuque, Iowa.

Tame pačiame taifūne aplinkiniuose vandenyse apvirto ir nuskendo 208 mažesnių ir didesnių laivų, daugiausia žvejų kuterių. Spėjama, kad šioj baisioj katastrofoj bus nuskendę apie 3,000 žmonių.

NAUJIENŲ- UNITED PRESS Telephoto.
Specialus senato komitetas, kuris tyrinėjo kaltinimus prieš sen. McCarthy, rugsėjo 27 d. paskelbė savo raportą. Raportas gana kritiškai ir nepalankiai įvertina sen. McCarthy veiklą.

CL. ATTLEE LIEPIA JAV PADUOTI RANKĄ SOVIETŲ S-GAI, KINIJAI

Siūlo išgabenti Chiang Kaisheką iš Formozos

SCARBOROUGH, Anglija. — Darbo partijos konferencijoj Clement Attlee, partijos vadas, pasakė kalbą už Jungtinių Amerikos nusileidimą komunistinei Kinijai, kaip kad ragino Mao-Tsetungas, lankantis jam su darbiečių delegacija Kinijoj.

Tada Mao paprašė Attlee perduoti JAV šiuos kinų komunistų pageidavimus: atitraukti laivyną nuo Formozos salos ir atsisakyti Japonijos bei Vokietijos apginklavimo.

Atiduotų Formozą komunistams

Jei Attlee galėtų, jis atiduotų Formozos salą komunistams. Chiang-Kaishekui reikia surasti vietą, kur jį būtų galima ištremti iš Formozos, o pačią salą iš pradžių pavesti JT priežiūrai, ir paskui užleisti komunistinei Kinijai. Attlee be to pasisakė už Peipingo vyriausybės įsileidimą į Jungtines Tautas, kad jos atstovas ten užimtų Tautinės Kinijos laikomą vietą.

"Sugyvenimas arba mirtis"

Clement Attlee juodomis spalvomis vaizdavo ateitį, jei Jungtinės Valstybės nesusitaikys su sovietais ir kinų komunistais. Arba bendras sugyvenimas, arba bendra mirtis, kitos išeities nėra, pranašavo Cl. Attlee.

Attlee pripažino, kad dabartinė Kinijos valdžia esanti autokratine, vengdamas vartoti populiaresnio žodžio — diktatūra, bet Peipingo vyriausybė esanti padori ir daranti didelę pažangą socialiniame, ūkiniame bei kultūriniame gyvenime.

Pakvietė Malenkovą, Chou En-lai

Kita konferencijos kalbėtoja Dr. Edith Summerskill paskelbė, kad ji esanti numatyta kitais metais į partijos pirmininkes. Remiantis šiuo būsimuoju titulu, ji jau pakvietusi į Angliją Malenkovą ir Chou En-lai (Peipingo premierą).

Darbo partijai sutinkant mokėti komunistų reikalaujamą kainą už "sugyvenimą", teks pasisakyti ir prieš Vokietijos bei Japonijos apginklavimą. Šiais klausimais darbiečių konferencijoj bus pasisakyta vėliau.

Izraelis nemėgsta stebėtoju

JERUZALĖ. — JAV generolas Burns, JT paliaubų priežiūros štabo viršininkas, priminė Izraelio vyriausybei, kad jos nenoras leisti JT stebėtojams laisvai keliauti po Izraelį kelia įtarimą, kad Izraelis ką nors slepia nuo JT paliaubų priežiūros komisijos.

Vėliausios Žinios

* * *

— Chicagoj du jaunuoliai, nepaisydami raudonų šviesų, įvažiavo automobiliu į būrį vaikų, einančių iš mokyklos. Šeši vaikai sunkiai sužeisti. Automobilistai buvo pagauti, atsimušus jų automobiliuiį namą Western Av. ir Augusta Blvd., miesto šiaurinėj daly.

— Jungtinėse Tautose Australijos užsienio reikalų ministeris Casey sovietų pareiškimus apie prez. Eisenhowerio atominio taikos plano svarstymą vadina "ciniška propaganda".

— Sekretoriui Dulles ir premierui Mendes-France išsikalbėjus apie Vokietijos apginklavimą Londone, pasigirdo optimistiškesnių pareiškimų apie 9 valstybių konferencijos pasisekimą.

— Kongreso atstovas Hillings (resp. Cal.) tvirtina, kad $10 mil. vertės ginklų krovinys iš Rytų Vokietijos į Gvatemalą šį pavasarį buvo perleistas komunistų vadams ir užslėptas. Komunistai galį pradėti sukilimą, kada bus ateis patogus momentas, įspėja iš Kongreso atstovas.

— "Los Angeles Axaminer" praneša apie sovietų povandeninius laivus, kurie per pastaruosius 18 mėnesių buvo pastebėti Amerikos vakariniuose pakraščiuose.

Išaiškino 6 metų mergaitės žudiką: jis yra jos tėvas

SUIMTAS BALTIMORES ADVOKATAS ROBERTS

TOWSON, Md. — Policija susekė, kas yra žudikas 6 metų mergaitės Judith Ann Roberts, kuri buvo pagrobta Miami, Fl., iš jos motinos tėvų Rosenbergų namų, liepos mėn.

Išaiškinta, kad mergaitės grobikas ir žudikas yra jos tėvas Baltimores advokatas ir unijų pareigūnas James Roberts, 43 metų.

Žudikas žinodamas, kad nebeišsisuks iš policijos rankų, lydimas savo advokatų firmos dalininko, pereitą naktį pats prisistatė policijai Baltimorėj. Jis buvo čia pat suimtas. James Roberts kaltinamas, kad jis pasmaugė ir užmušė savo šešiametę dukterį.

Adm. L. Strauss norėjo sulaikyt "Hidrogeno Bombą"

Sensacinga knyga greit netrukus pasirodys knygynuose

WASHINGTONAS, D. C. — Atominės Energijos Komisijos pirmininkas adm. Lewis Strauss patvirtino, kad jis darė, ką galėjo sustabdyti knygą "Vandenilio Bomba". Ją parašė J. Shepley, "Time" žurnalo biuro vedėjas Washingtone, ir Clay Blair jr, "Time" korespondentas prie gynybos departamento.

Negalint knygos sulaikyti įstatymo keliu, adm. Strauss siūlė nupirkti knygos rankraštį ir jį paskelbti po 25 metų, kada joje aprašomi asmenys bus išmirę.

Knygos autoriai su tuo nesutiko. Jie priminė AEC pirmininkui, kad tai visiškai nesuderinama su jo viešais pareiškimais apie "būtiną reikalą paskelbti atominių ir vandenilio bombų faktus visuomenei".

Ištraukas iš šios knygos jau paskelbė "US News & World Report" bei "Life" žurnalai. Joje atskleidžiama baisi užkulisine kova tarp Amerikos vandenilio bombos šalininkų ir jos priešininkų. Patys didžiausieji kovotojai už vandenilio bombos gaminimą buvo tasai pats adm. Strauss, tada AEC narys, ir Dr. Teller, faktiškasis h. bombos pagamintojas. Didieji h. bombos gaminimo priešininkai vaizduojami buvęs AEC pirmininkas Lilienthal ir Dr. Oppenheimer, turėjęs nepaprastos įtakos visiems mokslininkams ir politikams.

Knygoj iškeliamas ir nepaprastas vaidmuo dabar jau mirusio demokratų senatoriaus McMahon, Kongreso atominio komiteto pirmininko. Prez. Harry Trumanui iš pradžių klausant, ką sako toks autoritetas, kaip Dr. Oppenheimer, McMahon šalininkai Senate svarstė klausimą pasmerkti prezidentą.

Per tą laikotarpį, sovietai padarę didelę pažangą, nes jie pradėjo gaminti h. bomba nuo 1946 metų, gavę visas JAV turimas žinias iš savo šnipo Dr. Klaus Fuchs. JAV, tiesa, pirmos išsprogdino h. bombą (prieš 9 mėnesius), negu sovietai. Bet JAV bomba buvusi milžiniškas sprogstamasis luitas, tuo tarpu sovietai iš karto išsprogdinę lėktuvu pavežama h. bombą, tvirtinamą šioj knygoj.

— **Chicagos teismas** priteisė iš Chicagos & Eastern Illinois geležinkelių kompanijos išmokėti John Noble Summers, 48 metų, dabar ūkininkui Thompsonvillej, $99,500. Teisėjas pripažino, kad Summers neteko kojos dėl geležinkelio kompanijos apsileidimo.

MAO ORGANIZUOJA 1 MIL. AZIJATŲ MAIŠTAMS KAIMYNINĖSE ŠALYSE

Peipinge įsteigta akademija paruošti vadus - karininkus P. Azijos "išlaisvinimo kariuomenei"

LOS ANGELES. — Komunistinė Kinija organizuoja iš azijatų tarptautinę brigadą, kuri turės mažiausia milijonų vyrų ir kuri numatyta planuojamiems mažiems karams, siekiant užkariauti likusią Pietryčių Aziją.

Tokias žinias suteikė Amerikos Darbo Federacijos laisvųjų unijų tarptautinio komiteto užsienio politikos agentai, išsibarstę po visą pasaulį.

Geriausi komunizmo žinovai

Victor Riesel, darbo unijų spaudos ir radijo komentatorius, vadina AFL laisvųjų unijų komiteto narius geriausiais komunizmo žinovais, į kuriuos informacijų kreipiasi ir centrinės JAV kontražvalgybos įstaigos, kaip CIA.

Šio komiteto agentai komunistinėj Kinijoj iš anksto pranešė JAV armijos vadovybei, kiek komunistų bus mesta "savanoriais" į Korėjos frontą 1950 metais. Dabar tas pats komitetas turi smulkių žinių, kaip Peipinge dirba naujai įsteigtoji karo akademija, apmokanti azijatų karininkus tolimesnioms revoliucijoms.

Lauktina mažų karelių

Šie AFL komunizmo ekspertai sako, kad Mao-Tsetungas nedrįs rizikuoti visuotinio karo, bet tai ir nebūtinai jam reikalinga. Jis žino būdų, kaip išplėsti užkariavimus, pasinaudojant mažais kareliais, sukeliant maištus iš vidaus. Reikalui esant, jei vietinės komunistų pajėgos yra per mažos, galima pasiųsti ir "savanorių", kaip į Korėją.

Organizuoja "tautines" armijas

Minėtoj Peipingo revoliucinėj akademijoj apmokomi siamai, burmiečiai, malajai, indokinai ir indonezai.

Minėtose šalyse gali kilti maištai nesimaišant nei kinams, nei sovietams, o "tautinėms" anų azijatų armijoms sukėlus partizanų kovas. AFL ragina vyriausybę prisitaikinti prie šių mažų karelių galimybių. Komiteto pareiškime sakoma:

"Mes siūlome mūsų vyriausybei eiti šitokiu veikimo keliu: visiškas apsiginklavimas strategiškai, politiškai ir ekonomiškai, siekiant apsaugoti Indijos, Burmos, Tailando (Siamo) Pakistano ir Indonezijos nepriklausomybes ir nesigailėti pastangų užkirsti komunistinei Kinijai kelią į J. T.".

Wilsonas aprūpina GM vis didesniais karo užsakymais

Skriaudžiamos mažesnės firmos, sako demokratų sen. Jackson

WASHINGTONAS, D. C. — Demokratų senatorius Jackson iš Washingtono, D. C., priklausąs karo reikalų komitetui, puola gynybos sekretorių Charles Wilson už karinių užsakymų koncentravimą General Motors korporacijoj.

Charles Wilson prieš įstodamas į Eisenhowerio vyriausybę, buvo GM prezidentas ir vienas iš didžiųjų korporacijos akcininkų. Senato komitetas, beje, privertė Wilsoną "parduoti" GM akcijas, kas formaliai ir buvo padaryta. Bet jo susirūpinimas GM uždarbiais nesumažėjo ir dabar, kaip matyti iš sen. Jacksono kaltinimų.

Nukenčia nepriklausomos firmos

Sen. Jackson tvirtinimu, per pastaruosius 18 mėn. General Motors korporacijai Wilsonas parūpino už $1,7 bil. užsakymų. Gi visoms kitoms automobilių korporacijoms kariniai užsakymai sumažėjo $395 mil. Prieš Eisenhowerio valdymo laikus buvę kitaip, sako Jackson. Per pustrečių metų laikotarpį GM gavo užsakymų už 5,3 bil., o visos kitos korporacijos — už $6 bil.

Tokio karinių užsakymo skirstymo vaisiai yra tokie, kad GM padidino iki masksimumo savo pelnus, tuo tarpu, kai nepriklausomos automobilių firmos buvo priverstos kartkartėmis mažinti darbą arba net nubraukti darbininkams atlyginimą, kaip kad buvo suvanoriškai padaryta Studebaker fabrikuose South Bend, Ind., sako sen. Jackson.

Milžiniškas gaisras Kalifornijoj graso apgyventom vietom

Ugnis apėmė 19,000 akrų plotą

SAN BERNARDINO, Cal. — Dar nepagautas asmuo sukėlė gaisrą kalnų tarpekly, iš kur ugnis plečiasi atšlaitėmis į viršų ir į šonus.

300 gyventojų, tarp jų 70 luošų vaikų, buvo evakuota iš aplinkinių Cedar Pines ir Jobs Peak vietovių.

Gaisrą gesinti suvažiavo 200 ugniagesių; jiems padeda 600 gyventojų. 5,000 akrų žemės jau nudegė, į ugnies pavojų pateko 19,000 akrų plotas. Aplinkinėse vietose yra nemaža kalnų vasarviečių ir turistų namelių. Žmonės bėga į saugesnes vietas. Valdžia yra pasiruošusi didesnei evukacijai, jei pasirodys, kad ugnies negalima greitu laiku sulaikyti.

— **Iš Tokijos pranešama,** kad sovietai vėl išsprogdino atominę ar hidrogeninę bombą.

Mao savo padėjėju pasirinko gen. Chu

TOKIJAS. — Kinijos "liaudies respublikos" seimas patvirtino Mao-Tsetungą Kinijos diktatorium, kuris oficialiai vadinsis "respublikos pirmininku".

Buvo laukiama, kad vicepirmininku arba diktatoriaus padėjėju bus paskirtas dabartinis premieras Chou En-lai, bet Mao pasirinko armijos vadą gen. Chu The, politbiūro narį.

Jei mirtų Mao, kuris yra silpnos sveikatos, Kinijos diktatorium liktų gen. Chu The, ne Chou En-lai. Pastarasis, kaip ministerių tarybos pirmininkas, gali būti bet kada pavarytas, kaip ir kiekvienas vyriausybės narys galingojo respublikos pirmininko, diktatoriaus Mao-Tsetungo arba, jam mirus, gen. Chu The.

TAUPYKITE
Chicagos Stipriausioj Taupymo Įstaigoj

TURTAS - - - - - - $46,000,000.00
ATSARGOS FONDAS - - $3,700,000.00

JUSTIN MACKIEWICH, President and Manager

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad., nuo 9 val. ryto iki 4 p. p.
Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Trečiadieniais visai neatidaroma.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: VIrginia 7-1141

Roosevelt Furniture
Pavasarinis birželio mėn. matrasų ir brangesnių. $19.95

IŠPARDAVIMAS

Galite įsigyti naujus matrasus ir springsus Slumberon, Englander, Pilo Rest ir kitų išdirbysčių. Atvykite į šią lietuvišką baldų krautuvę ir pasirinkite moderniškiausių baldų prieinamomis kainomis ir lengvomis sąlygomis.

ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

Moderniškiausi baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazc šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE IR kiti. Radio aparata kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga n[illegible]ų įrengimams.

Lengvi išmokėjimai sekmadieniais jokių taksų.

FURNITURE CENTER INC.
Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS
3222-24-26 So. Halsted Str. VIctory 2-4226
Įmonė atidaryta: Pirm., Ketv. 9-9:30 Kitomis dien. 9-6. Sekm. 10-5 val.

LIETUVIŠKA ĮSTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N
INSURED UP TO $10,000
3% ON YOUR MONEY
2555 West 47th Str. CHICAGO 32, ILL. LAF. 3-1083
B.R. PIETKIEWICZ PRES.

Moving Moving
PERKRAUSTYMAS IŠ ARTI IR TOLI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS — PIGUS SĄŽININGAS PATARNAVIMAS.
NAUJI DIDELI SUNKVEŽIMIAI — PATOBULINTI PERKRAUSTYMUI ĮRANKIAI, KAIP PATYS SUNKVEŽIMIAI, TAIP IR JŪSŲ PERKRAUSTOMI BALDAI YRA APDRAUSTI — INŠIURINTI.
J. NAUJOKAITIS 2022 WEST 69th STREET, CHICAGO 29, ILLINOIS. Tel.: WAlbrook 5-9209

PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN, - TURĖSI RYTOJ!

Taigi pradėk taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje.
BRIGHTON SAVINGS moka 3% pelno
Kiekvieno taupytojo indėliai yra apdrausti iki $10,000.00.

BRIGHTON SAVINGS and LOAN ASS'N.
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
Telefonas: LAFAYETTE 3-8248
CHARLES ZEKAS, Secretary
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Penktad. ir Šeštadieni 9:00 ryte iki 4:30 val. po pietų.
Trečiad. 9:00 ryte iki 12 val. dieną. Ketvirt. 9:30 ryte iki 8:00 val. vak.

SHULMISTRAS & CO.
INSURANCE
REAL ESTATE
4004 S. ARCHER AVE.
CHICAGO 32, ILL.
ARCHER CURRENCY EXCHANGE
3-6300

Prisimena mūsų žemes

Emigracinėje mūsų kaimynų lenkų ir vokiečių spaudoje galima užtikti daug sentimentalių aprašymų, pirmuoju atveju liečiančių Vilniaus, o antruoju Klaipėdos kraštus. Lenkų pabėgėliai dideliu jautrumu prisimena savo dvarus, kurie skendo Vilniaus krašto beržynuose ir savo laukus, kuriuose vilnijo mėlynai žydį linai . . .

Šio mėnesio 18 d. "Dziennik Chicagoski" kažkoks Feliks Lubicz mėgina duoti beveik statistinį reportažą apie linų pramonę buv. rytinės Lenkijos srityje, bet reportažas virsta sentimentalia apybraiža, kai Vilnijos beržus jis sulygina su kažkokio anglų miesto beržais, kurių pavėsy žaidžia futbolą jaunimas. Esą ir Vilnijoje žaidęs jaunimas, bet ten beržų lapai tik pageltę nukrisdavo, o čia krenta žali . . .

Autoriaus žodžiais, Vilniaus krašto linai buvo pasidarę visos Lenkijos gerovės šaltiniu. Vilniaus vaivadijoje jais buvo užsėjamas 11,000 hektarų dirvožemio plotas. Pradžioje būdavo sėjami baltai žydį linai, kurie nešdavo mažą naudą. Bet vėliau juos pakeitė iš Pabaltijo valstybių ir Sovietų Sąjungos importuoti mėlynai žydį linai. Augant linų apdirbimo pramonei, Vilnijos gerovę pajuto ir Varšuva.

Kartą autoriui teko sėdėti stebėtojų eilėse Varšuvos seime. Išėjo kalbėti linų drobės švarką dėvįs generolas Želigowskis, kuris visada propaguodavo tai, kas keldavo ties Nemunu, Nerimi ir Dauguva esančių sričių gerovę. Ir jis pasakė: "Turime dvi Lenkijas. Viena tai mūsų Varšuva, tai tie kabaretėliai, restoranėliai, tai liuksusiniai automobiliai, tai reprezentacija. O kita Lenkija — tai toji, kuri dirba, kad Varšuva visa tai turėti galėtų . . ."

Teisingai ir stipriai pasakyta. Bet, jeigu autorius, iš tikrųjų, yra kilęs iš tų sričių ir jas laiko savo tėvyne, tai natūraliausia būtų, kad jis kovotų prieš tokį savo tėvynės išnaudojimą, kad jis siektų, jog niekada daugiau Vilnija su savo beržais ir linais nevergautų Varšuvai.

Vokiečiai savo ruožtu rašo apie romantiškąsias Klaipėdos pakrantes. š. m. rugsėjo 12 d. "Sonntagpost" žiniomis, po Pirmojo Pasaulinio karo, kai "Versaille sutartis atskyrė Rytprūsius nuo Vokietijos", susisiekimas buvo palaikomas trimis gražiais gulbių baltumo laivais: "Tannenberg", "Preussen" ir "Danzig". Tie laivai pastoviai kursuodavo tarp Vakarų Vokietijos uostų ir Rytprūsių, pasiekdami tolimiausią jų iškyšulį rytuose — Klaipėdą. Jų pasirodymas Klaipėdoje vietos vokiečiams reikšdavo šventę. Būdami atskirti nuo Vokietijos jie vėl pajusdavo vienybę su savo tėvyne, kai pamatydavo iš tolo atplaukiančius baltus vokiečių laivus. Tie laivai surišdavo nematomais ryšiais Klaipėdos vokiečius su Vokietija.

Bet kilo karas. Laivai buvo paimti karinio transporto reikalams. Jau 1941 m. "Preussen" laivas grįždamas iš Suomijos užplaukė ant minos. Vėliau tas pat atsitiko su "Tannenberg" ir "Danzig". Švedų apskaičiavimais, iš 600 vyrų, kurie sudarė šių trijų laivų įgulą, tik 24 buvo išgelbėti, nes laivais buvo gabenamas skystas kuras, kuris degdamas išsiliejo jūros paviršiuje.

Straipsnio autorius gana plačiai sustoja ties Klaipėdos pakrantėmis, kalbėdamas apie jas švelniais žodžiais ir dideliu jausmingumu. Jis sako, kad tie balti laivai joms nešdavo taiką ir džiaugsmą. Galima vertinti autoriaus jausmingumą, bet kartu ir priminti, kad ne visiems jie nešė džiaugsmą bei taiką ir kad, gal būt, didesnės taikos perspektyvos susidarė, kai jie atsigulė taikiam poilsiui Baltijos dugne.

JAV Ūkio žinios

— Milwaukee, Wis., International Harvester Co. dirbantieji išsiderėjo 4 centų darbo valandos priedą. Pradedant 1950 m. čia dirbančių atlyginimas jau pakilo 20 centų per valandą. Toj kompanijoj dirba 4,600 darbininkų.

— Eina stipri konkurencinė kova tarp Fordo ir Chevrolet automobilių kompanijų. Iki šių metų pradžios daugiausia parduodavo Chevrolet savo gamybos automobilių. Šių metų per pirmą pusmetį Fordas pardavė 631,307 automobilius, o Chevrolet — 628,251. Vadinasi, Chevrolet buvo trimis tūkstančiais automobilių nukonkuruotas. Bet štai per paskutinius septynis mėnesius Fordas pardavė 865,598 automobilius, o Chevrolet — 882,889. Taigi, Chevrolet ir vėl pirmauja.

— American Airlines firmos lakūnų streikas pasibaigė, rodos, be jokių pasėkų. American Airlines skelbia, kad jos orlaiviai ir vėl skraidys iš New Yorko iki Los Angeles.

Lakūnai reikalavo darbo valandų sutrumpinimo ir algų padidinimo.

— Per šių metų pirmą pusmetį anglies iškasta 196,462,000 tonų. Pereitais metais per tą laiką buvo iškasta 238,588,000 tonų.

Anglis dabar smarkiau konkuruojama dujų ir elektros. O netolimoj ateity atomo energija dar labiau paveiks angliakasybą. Anglies kasyklų turėtojams teks prisitaikyti naujoms gyvenimo sąlygomis ir anglių kasybą piginti, antraip — anglis gali pasilikti išspirta iš apyvartos, kaip medis JAV jau nevartojamas kurui.

— JAV pragyvenimo kaštai nemažėja. Dabar būtinos pragyvenimo išlaidos sudaro 115.2 dolerius per mėnesį.

PETER KAMARAUSKAS
(CAMER)
gyveno 6418 S. California Ave.

Mirė Bruce, Wisconsin, sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 50 metų.

Paliko nuliūdę: sūnus Francis ir 5 dukterys: Florence Tehler, Lucille Koranda, Margaret Zimmerman, Agnes Iskerka, Geraldine Lucas ir 20 anūkų.

Kūnas pašarvotas H. P. Sullivan koplyčioje, 2701 W. 63rd Street.

Trečiadienį, rugsėjo mėn. 29 dieną, 9:15 val. ryte bus lydimas iš koplyčios į Šv. Geraldos bažnyčią, Oaklawn, Ill., o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Peter Kamarausko giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Sūnus, Dukterys ir Anūkai.

Laid. direkt. H. P. Sullivan. Tel.: PRospect 6-8300.

STANISLOVAS YURCHIS
10956 So. Wabash Ave.

Mirė 1954 m. rugsėjo 26 d., 1:30 val. po pietų, sulaukęs senatvės. Gimęs Lietuvoje, Telšių apskr., Plungės parapijoje, Vainaičių sodžiuje.

Amerikoj išgyveno 41 metus.

Paliko nuliūdę: du sūnūs: Adolf Yurchis, marti Olga, Zenonas, marti Mary; 2 dukterys: Stella Santoro, žentas Dominik; Sophie Mikalauskis, žentas Joseph, 9 anūkai; giminaitis Joseph Zlibinas, žmona Anna ir šeima ir kiti giminės, draugai bei pažįstamieji.

Kūnas bus pašarvotas 1 val. po pietų antradienį, L Bukausko koplyčioje, 10821 So. Michigan Ave.

Ketvirtadienį, rugsėjo 30 d., 1:30 val. po pietų bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Stanislovo Yurchis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą. Nuliūdę lieka:

Sūnūs, Marčios, Dukterys, Žentai, Anūkai ir kiti Gim.

Laid. direkt. L. Bukauskas. Tel.: COmmodore 4-2228.

SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

PRANEŠIMAI

Marquette Parko Namų Savininkų Organizacija laikys mėnesinį susirinkimą trečiadienį, rugs. 29 d., 7:30 val. vak. bažnytinėje svet., 6820 S. Washtenaw Ave. Malonėkite visi nariai atsilankyti, nes yra daug svarbių dalykų apsvarstymui. Atsiveskite naujų narių įstojimui į organizaciją.

— **Frank Bakutis**, nut. rašt.

Mirė Bernice Knash Baublienė

SPRINGFIELD, ILL. — Rugsėjo 20 d. Springfielde mirė Bernice Knash Baublienė. 23-čią dieną ji buvo palaidota Kalvarijos kapinėse. Baubliai gyvena 1007 E. Monroe St. Paskutiniais dviem metais ji sunkiai sirgo. Mirė savo namuose, sulaukusi vos 43 metų amžiaus.

Bernice Knash gimė 1911 m. birželio 26 d. Centralia miestelyje, Illinois valstybėje. Ten ji ir užaugo. Tiktai paskutinius 15 metų ji praleido Springfielde. Kurį laiką ji dirbo Sangamon Electric Co. Springfielde ir Marion miesteliuose. Ji priklausė Amerikos Legiono moterų skyriui, West Frankforto daliniui.

Tenka pasakyti, kad Knašų šeima labai greitai išmirė. Prieš kurį laiką Bernice tėvas tragiškai žuvo nuo užpuolikų.

1936 metais taip pat nelaimingai žuvo jos brolis Jonas Knašas. Jis buvo geras sportininkas, puikus organizatorius. Kartu su kitais sportininkais išvažiavo į Europą ir Lietuvą. Lietuvoje įvyko nelaimė. Jis buvo nuvežtas į Kauno Universiteto kliniką, bet gyvybės išgelbėti negalėjo. Jis buvo pašarvotas Kauno Įgulos bažnyčioje, o vėliau iškilmingai palaidotas Kauno kapinėse. Prie jo kapo sudėta nepaprastai daug vainikų.

—**Kaimynas.**

PADĖKA

BERNICE KNASH BAUBLIS

Mirė 1954 metų rugsėjo mėn. 20 dieną ir palaidota rugsėjo 23 dieną Springfield, Ill., Kalvarijos kapinėse.

Velionė Bernice Knash Baublis negali atsidėkoti tiems, kurie suteikė jai paskutinį patarnavimą ir palydėjo ją į amžinybės vietą. Todėl mes, atmindami ją ir apgailėdami jos mirtį, dėkojame draugams, atvykusiems į šermenis, atsiuntusiems gėlių ir palydėjusiems į kapus.

Dėkojame mūsų dvasiškam tėveliui kun. Juteliui, kuris atlaikė įspūdingas pamaldas už jos sielą. Dėkojame laidotuvių direktoriui, karstanešiams, nunešusiems ją į amžinojo poilsio vietą, ir visiems laidotuvėse dalyvavusiem giminėms, draugams bei pažįstamiems. O Tau, mūsų mylimoji sakome: Ramiai ilsėkis šaltojo žemelėj.

Nuliūdę lieka:

Vyras Walter, Motina Rosie Knash ir Tetos.

Bessie Benzin, 6352 S. Talman, Chicago, Ill.

ANTANAS RAKAŠAS
1817 S. Ruble Street

Mirė 1954 metų rugsėjo 27 dieną, 2:45 val. ryto, sulaukęs pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Telšių apskr., Šilų kaime, Varnių parapijoje.

Amerikoje išgyveno 50 metų.

Paliko nuliūdę: žmoną Albertina, duktė Alice Petraitis, jos vyras William, anūkai: William Jr. ir Eileen; 4 švogerkos: Rozalija Gimbutis, Helena Strokauskienė, Mary Yasulewich, Barbora Shestokas, jos vyras Jonas ir jų šeima ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Priklausė Lietuvių Piliečių Darbininkų Pašalpos Klubui.

Kūnas pašarvotas Petro Gurskio koplyčioje, 659 W. 18th St.

Penktadienį, spalio 1 dieną, 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Dievo Apveizdos parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Antano Rakašas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, Duktė, Žentas, Anūkai, Švogerkos ir kiti Giminės.

Laidotuvių direktorius Petras Gurskis. Tel.: SEeley 3-5711.

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėles Vestuvėms, Banketams ir Pagrabams.
3316 S. Halsted St. YArds 7-7308

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Banketams, Laidotuvėms, Papuošimams.
GĖLININKAS
4180 ARCHER AVENUE
Tel.: LA 3-5800 arba LA 3-5870

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkti.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

STEPONAS C. LACKAWICZ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Trys Koplyčios
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
10756 S. MICHIGAN AVE. PUllman 5-1270

LIŪDESIO VALANDOJ ŠAUKITE
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Air Conditioned Chapel and Parking Facilities.
6845 S. Western Ave. RE 7-8600-8601
Gyvenantiem kitose miesto dalyse gausim koplyčią arčiau jūsų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
1410 South 50th Avenue
CICERO, ILL.
TELEFONAI:
GRovehill 6-2345-6 TOwnhall 3-2109
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel.: YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas LAfayette 3-0440
Mūsų radio programos šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kl.
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI Chicagos Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone: YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone: SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
6126 W. ROOSEVELT ROAD Phone: OLympic 2-5245

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. TEL. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone: YArds 7-0781

LEONARD BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS
1446 SO. 50th AVE., Cicero, Ill. Phone: OLympic 2-1003

LAISVOJO PASAULIO SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Sovietai stiprinasi Baltijoje

Vokiečių "Die Stimme" Nr. 7 /1954 rašo, kad Švedijoje jaučiamas tam tikras nerimas dėl Sovietų įtvirtinimų žiedo, sudaryto Pabaltijy. Mat, tarp Gotlando salos ir šių įtvirtinimų tiesia oro linija tėra vos 150 km. Sovietų radarai yra jau seniai apvaldę Baltijos jūrą. Fortifikacijos nuo Karaliaučiaus traukiasi iki Attelio Oselio saloje. Klaipėda, Liepoja, Pavilsuostas ir Ventspilis turi tokių įtvirtinimų, kurių nesugriaus jokios bombos. Klaipėdoje įtaisyta bazė povandeniniams laivams. Prie šių įtvirtinimų pritaikyta taip pat visa susisiekimo sistema.

Okup. Lietuva ir Latvija dabar pavestos "vyr. komandai Kurše", kurios žinioje yra visi kariniai daliniai nuo Karaliaučiaus iki Oselio. Šie bolševikų įtvirtinimai Kuršo sektoriuje verčia ir švedus imtis didesnių atsargumo priemonių. Tam tikslui sustiprinta radaro sistema Gotlande, o ypač Visbyje. Tačiau oficialiai vieni ir kiti stengiasi pademonstruoti gerus santykius.

"Ar Baltijos jūroje panaikinama geležinė uždanga?". Tokia antrašte "Latvija" Nr. 35 (1954. 9.11) skelbia apie naująjį Sovietų potvarkį, kuriuo švedų laivams ateityje leidžiama žvejoti ir iki šiol draudžiamoje 15 jūrmylių zonoje Sovietų valdomame pajūryje. Manoma, kad Maskva tuo nori labiau įsiteikti švedams, kurie nepriklauso prie Atlanto Gynybos Sąjungos. Tuo tarpu danų ir norvegų laivai Sovietų ir toliau traktuojami kaip nedraugiškų valstybių laivai. Pvz. vienas danų laivas, plaukęs net 30 jūrmylių atstu nuo Murmansko pakradščio, buvo apšaudytas dviejų sovietinių karo laivų, kurie paleido į jį 4 salves.

Sovietinio karo laivyno eskadros pasirodymas Šiaurės jūroje, Norvegijos pakrantėse, visoje Skandinavijoje ir plačiame pasaulyje sukėlė nemažą susidomėjimą. Norvegų laivyno admiraliteto nuomone, Sovietai savo manevru galėję turėti du planus: permesti dalį savo laivyno iš Šiaurės jūros į Baltijos jūrą, arba manevruoti pačiame Atlante kaip tik išvakarėse Šiaurės Atlanto pakto valstybių laivynų manevrų, kurie turi netrukus įvykti tarp Šiaurės Norvegijos ir Biskajos įlankos. Čia dar kartą pasireiškia Sovietų "dviejų bėgių" politika: iš vienos pusės šneka apie taiką, iš kitos — demonstruoja savo karines priemones.

Vokiečių "Pressedienst der Heimatvertriebenen" Nr. 20/54 rašo, kad, vieno neseniai grįžusio vokiečio inžinieriaus iš Rytprūsių žiniomis, išilgai pajūrį nuo Piliavos iki Palmininkų, kurie Sovietų vadinami "Jarnyj", iki Juodkrantės prie kuršių marių traukiasi 15 km platumo hermetiškai atitverta draudžiamoji zona. Kuršių Neringa yra atitverta, ir į ją tegalima patekti tik su specialiais leidimais, kuriuos išduoda sovietinė MVD įstaiga Karaliaučiuje. Aplinkui vazdas esąs nykus, rusų civilių esą maža. Beveik visose Sembų krašto svarbesnėse vietovėse veikia Sovietų greitieji teismai, kurie per kelias minutes gyventojus, ypač jei tie ką iš bado mėgina "susiorganizuoti" iš sovietinių sandėlių, vidutiniškai nubaudžia nuo 5 iki 10 metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

Vokiečių spaudoj pasirodė ir daugiau naujų pranešimų apie Klaipėdą, kad ji paversta stipria Sovietų karine baze. Pasibaigus Klaipėdoje kautynėms, rašoma, Klaipėdoje buvo išlikęs tik kas ketvirtas namas nesugriautas ar neapardytas. Prieš kiek laiko Vokietijos sovietinės zonos žinių agentūra ADN paskelbė pranešimą apie naują miesto kvartalą, sugrupuotą apie "Aušros" kino teatrą. Tai greičiausiai naujosios žvejų sodybos Smeltėje. Liepojos gatvę bolševikai nori padaryti "pavyzdine gatve" — Berlyno Stalino alėjos pavyzdžiu. Po karo uostą atstatė daugiausia vokiečių karo belaisviai ir civiliai. Pirmieji į Klaipėdos uostą įplaukė Sovietų ir suomių laivai, prie kurių prisidėjo ir iš rytinės zonos "Vorwaerts". Svetimų laivų įgulų nariams buvo leista tik 1949 m. išlipti į krantą, nors kapitonai ir karininkai ta teise naudojasi jau anksčiau. Vokiškai kalbant Klaipėdoje girdėti labai retai, nors ta kalba nėra uždrausta. Apskritai, vokiška išvaizda, kiek jos seniau mieste dar buvo likę, pamažu blunka ir nyksta. Tai pripažįsta net ir patys Klaipėdos krašto vokietininkų laikraščiai. Juodkrantėje stovi sovietiniai povandeniniai laivai. Už Smeltės yra sovietinių hidroplanų bazė.

Rūpinasi vokiečių repatriavimu

Vokiečių Raudonasis Kryžius paskelbė, kad vokiečiai, kurie nori, kad jų artimieji iš Pabaltijo respublikų, Klaipėdos krašto ar Rytprūsių šiaurės dalies patektų į repatrijuojamųjų skaičių Rytinėn Vokietijon, turi paduoti reikalingus pareiškimus, o ir juos atmetus, nuolatos klibinti, nes esama atvejų, kad pageidaujamas asmuo net ir po kelių neigiamų atvejų vis dėlto galų gale buvo išleistas.

Vokiečių laikraščių nurodoma, kad reikia kreiptis į vokiečių DDR Ministerium fuer Auswaertige Angelegenheiten, Konsular - Abteilung, Berlin NW 7, Luisenstrasse 57, o iš minimųjų kraštų norintieji iškeliauti — į DDR ambasadą Maskvoje, Stanislavskaja 10, jog toji išgautų iš atitinkamų sovietinių įstaigų leidimą iškeliauti iš TSRS ir vykti į Vokietijos Rytinę zoną (DDR).

Gaunantieji leidimus išvykti turi savo kelionės išlaidas geležinkeliu apsimokėti patys. Biletas iš Pabaltijo valstybių iki Berlyno kaštuoja apie 200 rublių. Paprastai išleidžiami tie, kurie gali įrodyti esą vokiečiai ar Vokietijos piliečiai, bet jų giminės Rytinėje zonoje turi duoti sutikimą, kad juos priims. Pirmieji transportai jau sudaryti. Repatriantai nukreipiami į Stetiną.

Būta 3-jo karo išvakarėse?

Šveicarų "Die Weltwoche", rašydama apie buvusį faktiškąjį JAV Valst. Departamento šeimininką Bedell Smith, nurodo, kad jei ne jis, tai mes šiandien greičiausiai jau turėtume trečiąjį pasaulinį karą. Ir buvusioji Ženevos konferencija parodė, jog karo išsiplėtimo vos vos išvengta. Kai kurie amerikiečių atsakingi pareigūnai dabar atidengė paslaptį, jog amerikiečių karo pajėgos tik per plauką nebuvo pasiųstos į Indokinijos karo lauką.

Tačiau trečiojo karo grėsmė nė dabar nėra pasibaigusi. JAV demokratas senatorius Mike Mansfield laikosi įsitikinimo, kad bet kurios rūšies JAV intervencija Indokinijoje būtų neišvengiamai privedusi prie pasaulinio karo, nes toks JAV žygis savo ruožtu paskatintų Pekiną atvirai remti raudonuosius, o Pekino ginti pagal sudarytą savitarpio pagalbos sutartį stotų Sov. Sąjunga. Mansfieldas mano, kad šiuo atveju Kremlius savo pažadą Pekinui tikrai tesėtų.

Tačiau kiek kitokios šituo reikalu nuomonės yra senatorius Knowlandas, senato daugumos vadas. Jo nuomone, į šį konfliktą neišvengiamai įsiveltų raud. Kinija, bet atvirai karą pradėti Sov. Sąjunga dar nenorėtų. Sov. Sąjunga nori palaukti ketverių arba bent šešerių metų, kada susidarys pakankamą atsargą atominių ginklų ir konsoliduos savo padėtį Azijoje. Tada Sov. Sąjunga imsis efektyvaus veikimo, ir tada, Knowlando įsitikinimu, užteks kai kurioms Europos tautoms, dabar priklausančioms prie Atlanto pakto gynybos, duoti penkerių valandų ultimatumą — ir jos pagal bolševikų reikalavimą paskelbs jiems norimą neutralumą. Priešingu atveju bolševikai pagrasins jas atominėims bombomis nušluoti nuo žemės paviršiaus. Taigi, Knowlando nuomone, veikti reikia dabar nieko nelaukiant, nes dabar dar galima padaryti tai, ko nebus įmanoma padaryti po penkerių arba šešerių metų... Ypač po paskutinių įvykių Europoje, niekais nuleidus ligtolines Vak. Europos pastangas gintis nuo galimos agresijos pagal Europos gynybos sutarties rėmus.

Prie Formozos tebegriaudžia patrankos. Tačiau Maniloje pasirašytas Pietryčių Azijos paktas duoda garantijų, kad tolimesnei sovietinei agresijai toje srityje bus aktyviai pasipriešinta. Kaip pažymėjo savo atsišaukime į visas laisvojo pasaulio tautas Filipinų prezidentas Magsaysay, nuo konferencijos sėkmingumo priklausys Azijoje taika ateinančiais dešimtmečiais, o visame pasaulyje — gal ir tūkstančius metų. Tačiau laisvasis pasaulis turi imtis konkrečių žygių kariniam, politiniam ir ūkiniam bendradarbiavimui realizuoti, ir tai ne tik pagal šio momento reikalavimus, bet ilgam laikui. (Elta).

Anglų kalba ateiviams

Anglų kalbos pamokos naujiesiems ateiviams vėl pradedamos YMCA patalpose, 101 South Ashland Ave. Pamokos duodamos nemokamai ketvirtadieniais nuo 7 iki 9 val. vakare.

Registruoja Mrs. Kraulis kasdien darbo valandomis, o pirmadieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais — ligi 8 val. vak.

— Mažieji lietuviukai tremtyje nori mokytis. Padėk jiems savo auka!

MAYWOOD CAR WASH—$1.50
(No extra charge for white-walls)
2 Conveyors for fast, efficient service
(No brushes used on car finish)
Polishing - Waxing. Reasonable Rates
Open daily 8 a. m. to 5 p. m.
Sundays 8 a. m. to 2:30 p. m.
20th and St. Charles Road
Maywood, Ill. FIllmore 3-0099

BRUNO FRANCIS
PLUMBING & HEATING SERVICE
FREE ESTIMATES
Visit our demonstration room and see
NEW, MODERN, AUTOMATIC WATER HEATERS
REMODELING AND NEW
LOW RATES
Work done under City license
FULLY INSURED
GRovehill 6-6803
2915 W. 63rd Street

PEČIAI ... PEČIAI!
Apšildomi gazu, aliejumi, anglimis ir elektra
VIRIMO PEČIAI
Siegler, Moores, Universal, Magic Chef, Coleman ir kiti.
Mažas vienam kambariui gazo šildytuvas už $19.95
Dviejų kambarių gazo šildytuvas už $42.95
Dviejų kambarių anglimis šildomas pečius už $19.95
Trijų kambarių gazu šildomas pečius už $64.95
Trijų kambarių aliejinis šildytuvas už $39.00
4-5 kambarių aliejinis šildytuvas už $69.00
Budriko patyrę mechanikai instoliuoja ir garantuoja darbą.
Parduodama lengvais išmokėjimais
Jos. F. Budrik, Inc.
3241 S. Halsted Street
Atidara sekmad. nuo 10 iki 5 val.
Pirmad. ir ketvirtad iki 9:30 P. M.

1955 metų
TELEVIZIJOS
RADIJO APARATAI SU FM
— FONOGRAFAI —
TV IR RADIJO LEMPOS
APARATŲ SUTAISYMAS
dirbtuvėse ir namuose atliekamas patyrusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.
DAINA TELEVISION
sales - service
3130 So. Halsted St. DAnube 6-6887

BEST WISHES AND A HAPPY NEW YEAR TO OUR MANY JEWISH FRIENDS THROUGHOUT CHICAGO
Chicago Terminal Truck and Auto Repair
1500 WEST 33rd STREET
TRUCK REPAIRING • TRUCK TOWING
Prompt Service on All Work 8 A. M. until Midnight
Phone us for prompt, courteous service
LAFAYETTE 3-3617

GASO LEIDIMUS TURINTIEMS
PATARIAMA PASINAUDOTI
SIEGLER PEČIAIS

VISI SIEGLER PEČIAI GAZO CO. INSPEKCIJOS BUS UŽTIKRINTAI PRIPAŽINTI
SIEGLER pečiai yra pilnai automatiški. Porcelano emalius visam gyvenimui. Padaryti iš stipraus špižiaus. Viskas pilnai įrengta. Nereikia jokių priedų. Turi Honeywell kontrolę. Įrengtos dumplės. Šeši modeliai, kurie apšildo nuo 1 iki 6 kambarių. Turime baltą virtuvinį stilių.
GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE AND FURNITURE COMPANY
2876 West Cermak Rd. BIshop 7-3333
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

30 METU SUKAKTIS
Chicago Savings and Loan Association mini pasėkmingo finansinio gyvenimo 30 metų sukaktį. Šia proga Chicago Savings per ateinančius šešis mėnesius, pradedant Liepos-July 1 diena, apdovanos puikia Ball-Point plunksna kiekvieną naują taupytoją ir kiekvieną seną taupytoją, padidinusį savo indėlius.. Be to, kiekvienas taupytojas dar gaus tikietą, kuriuo turės progos laimėti vieną iš 150 tableware setų: 25 Rogers Silver setų 8 asmenims ir 125 vėliausių ir gražiausių stainless steel setų 6 asmenims.
Chicago Savings per 30 metų finansinio gyvenimo visada išmokėjo taupytojams pilną taupomą sumą, mokėdama aukštesnį dividendą, negu dauguma kitų finansinių įstaigų. Už praeitus šešis mėnesius mes ir vėl išmokėjome 3% (3% per annum).
Chicago Savings kviečia lietuvius pasidėti savo sutaupytus pinigus į šią saugią ir tvirtą 14 milijonų įstaigą. Mūsų 30 metų saugaus ir pelningo patarnavimo lietuviams rekordas užtikrina indėlių saugumą ir geresnį dividendą. Be to, pas mus kiekvieno taupytojo pinigai yra apdrausti iki $10,000 by an Agency of the United States Government. Nėra saugesnės vietos taupomiems pinigams laikyti. Partrauksime jūsų pinigus iš kitur, jei atsinešite savo banko knygutę.
Šios įstaigos puikiai įrengtoj raštinėj teikiami sekantieji patarnavimai:
1.—Apdraustas taupymas
2.—Pirmų morgičių paskolos
3.—Pardavimas ir iškeitimas valstybės bonų
4.—Christmas Club Savings
5.—Vacation Savings Club
6.—Duodami Travelers Checks
7.—Notary Public
8.—American Express Money Orderiai,
Be to, kiekvienas taupytojas dar gali išsimainyti čekius, apmokėti gazo bei elektros bilas, nemokėdamas nieko už šiuos patarnavimus.
VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 4 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.
JOHN PAKEL, Prezidentas
CHICAGO SAVINGS and LOAN ASS'N
6234 So. Western Ave. Telef.: GRovehill 6-7575

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS.
Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
1841 So. California Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Telef.: ROckwell 2-2282

RUMSEY BUILDERS
Patyrę naujų namų ir garažų statytojai.
Atlieka įvairios rūšies namų naujinimo darbus.
KAINOS PRIEINAMOS
ĮKAINAVIMAI ATLIEKAMI VELTUI
Telefonuokite:
BENSENVILLE 1544

BUILT RITE CHIMNEY SERVICE
Chimneys Completely Reconstructed and Repaired.
GUTTER DOWNSPOUTS, SHINGLES
FLAT ROOFS - SIDINGS
ROOFING OF ALL TYPE
Work done by experienced workmen.
FREE ESTIMATES
BE 7-0706
FRANK J. ROLL

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį, specialius įrankius ir apdraudas
6930 So. Talman, Chicago 29, Ill.
Tel. GRovehill 6-7096

SUSTINGĘ SĄNARIAI
Sutinusiems ir paraudusiems kelių, pirštų, kojų, pečių, nugarkaulio arba geliančių sustingusių raumenų skausmui sumažinti vartokit naują skiedinį PENA-HEAT. Pas savo vaistininką galit gauti ąsotėlį tik už $1.50 arba kreipkitės į STAR PHARMACAL Co., 957 No. Ashland, Chicago 22, Ill.

REFRIGERATION
REPAIR SERVICE
ALL MAKES & MODELS
ALL WORK GUARANTEED
— Same Day Service —
VIrginia 7-3972
REliance 5-6065

ALFRED BARTOSIK
GENERAL CONTRACTOR
Specialize in
RE-INFORCED BEAUTY STONE VENEER FRONT
Bonded — Insured
Call
TAYLOR 9-3854

FABER HARDWARE
2425 S. Western Ave.
VI 7-6664
• HARDWARE
• ELLIOT DAŽAI
• ĮRANKIAI
• STIKLAS
• ELEKTROS IR PLUMBING REIKMENYS.

CALL
FRANK'S SERVICE
CAlumet 5-3484
ALL CALLS $1.50
TV — Refrigeration — Wash Machine — Vacuum Cleaner, Electric Iron — Oil Burner
ANY PARTS YOU MAY NEED WE WILL GET IT.

— Vokietijoje 683 lietuviai džiovininkai laukia mūsų pagalbos. Aukokime jiems šio vajaus

PIRMĄ KARTĄ CHICAGOS LIETUVIŲ AUDITORIJOJE
3133 South Halsted Street
Šeštadienį, spalio 2 d., 7:30 v. v.,
ir
Sekmadienį, spalio 3 d., 3:30 v. p.p.
Įėjimas — $2.00

Toronto Varpo MIŠRAUS IR VYRŲ CHORO Du Koncertai
Dirigentas muzikas Stasys Gailevičius. Akompanuos Genovaitė Aleksiūnaitė

Programoj lietuvių kompozitorių dainos ir įvairių operų ištraukos
Šokiams gros B. Pakšto orkestras
Sekmadienio koncertui moksleiviams ir studentams pusė kainos
Išvengimui susigrūdimo, kasa atidaroma 2 valandom anksčiau

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAymarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$9.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
5 cents per copy.

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoje:

Metams	$9.00
Pusei metų	$5.00
Trims mėnesiams	$2.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	$5.50
Tmis mėnesiams	$3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Rusijos žmonės gali sukilti

Europoje daugelis žmonių tiki, kad Rusijos ir jos satelitų gyventojai esą pasiruošę sukilti prieš bolševikų valdžią. Jie sprendžia apie tai iš to, kad gyvenimas tose šalyse be galo vargingas, kad tenai dažnai pasireiškia žmonių nepasitenkinimas ir kad valdžia jaučiasi priversta laikyti milžinišką policiją, viešą ir slaptą, tvarkai saugoti.

Reikšmingiausi faktai, kurių tikrumo niekas negali paneigti, yra šie: kai 1941 vokiečių armija įsiveržė į Sovietų Sąjungą, tai ištisose srityse ūkininkai pasitiko juos "su duona ir druska", kaip išvaduotojus; dargi Raudonosios armijos pulkai ir net divizijos mesdavo ginklus ir pasiduodavo vokiečiams. Dėl žvėriško nacių elgimosi su rusais ir ukrainiečiais belaisviais šitos žmonių nuotaikos paskui pakitėjo ir jie ėmė priešintis Hitlerio gaujoms, bet rusai žino, kad nacių galybė žlugo. Po karo iš Sovietų Sąjungos visą laiką bėga žmonės į Vakarus ir iš jų pasakojimų galima numanyti, kad liaudis neapkenčia bolševikų diktatūros.

Tą patį liudija ir neseniai sugrįžęs iš vergų darbo stovyklos Sovietų Sąjungoje vienas vokietis mokslininkas, Joseph Scholmer, kuris išbuvo ketverius metus Vorkutoje, atlikdamas paskirtą jam 25 metų bausmę, ir parašė knygą "Vorkuta" apie tą pasibaisėtiną bolševikinio "rojaus" įstaigą. Scholmer netik piešia darbo bei gyvenimo sąlygas stovykloje, bet paduoda įdomių žinių apie žmonių galvojimą "laisvėje", nes į stovyklą atveža kalinius iš įvairių vietų. Jisai yra įsitikinęs, kad Sovietų Sąjungoje kiltų maištai ir pilietinis karas, jei tik Vakarų tautos juos paskatintų ir prižadėtų pagalbą.

Scholmer mano, kad Vakarai pernai praleido progą, kai Rytinėje Vokietijoje buvo sukilę darbininkai. Jei vakarinės valstybės būtų padrąsinusios sukilėlius, tai revoliucijos banga būtų užliejusi ir kitas satelitų žemes.

Kremliaus klika žino, kad ji sėdi ant vulkano. Jei Malenkovo režimas nebus sugriautas, tai desperacijoje jisai pradės karą su tikslu užkariauti pasaulį.

Šitai pažiūrai dauguma Vakaruose kol kas nepritaria. Vieni iš viso nenori, kad sovietų imperijoje kiltų "suirutė", kuri nežinia prie ko gali privesti. Kiti dar vis turi viltį, kad aplinkybės privers bolševikų diktatūrą duoti nuolaidų savo valdiniams ir kad ji palaipsniui ims darytis žmoniškesnė. Šito bolševikų "suliberalėjimo" laukiama jau daugiau kaip trečdalį šimtmečio, o jie darosi tolyn vis aršesni.

Istorijoje, tur būt, nėra buvę atsitikimo, kad despotizmas, suėmęs visą galią į savo rankas, atsižadėtų jos savo noru. Kad jisai sugriūtų, reikia jėgos iš vidaus arba iš oro. Tie, kurie nenori revoliucijos Rusijoje, ruošia dirvą baisesniam dalykui — karui.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

APŽVALGA

KAS YRA "REAKCIJA"?

Paprasčiausi politiniai terminai įgijo pas komunistus prasmę, kurios jie niekad neturėjo. Nuo to laiko, kai Rusijos bolševikai uždėjo diktatūros jungą žmonėms, jie vadina pavergimą "išlaisvinimu", tironiją "demokratija", terorą "teisingumu", ir t.t.

Šitaip atbulai galvodamas, A. Bimba prikaišioja "Naujienų" redaktoriui "reakcijos rėmimą". Pastarasis, girdi, "remia kiekvieną reakcijos žygį prieš Amerikos žmonių demokratines teises ir civilines laisves".

Kur Bimba matė tokius "žygius"? Ar Amerikos žmonėms kėsinosi kas uždrausti organizuotis, susirinkti, reikšti savo nuomones žodžiu ir spaudoje arba kritikuoti valdžią? Arba statyti kandidatus rinkimuose ir už juos agituoti? Šitos demokratinės žmonių teisės nėra panaikintos.

Jas norėtų panaikinti *komunistai*, tik šiandien jie nebedrįsta savo tikslus viešai skelbti. Bet kokie jų norai, yra visai aišku iš to, ką jie diena iš dienos rašo ir sako apie Sovietų Rusiją ir jos pavergtas šalis. Jų santvarką komunistai giria, laiko geriausia pasaulyje. O tenai juk nėra jokių demokratinių teisių ir civilinių laisvių.

Bimba tai žino labai gerai; žino ir kiti komunistai. Jie žino, kad tose šalyse *yra uždraustos visos politinės partijos*, išimant vieną valdžios partiją; kad tenai *nėra susirinkimų laisvės, nei žodžio, nei spaudos laisvės;* kad *kritikavimas valdžios* tenai yra laikomas *nusikaltimu, baudžiamu katorga ir net mirtim;* kad politinė žvalgyba suiminėja įtariamus valdžios priešus ir *be teismo laiko kalėjime mėnesiais ir metais.*

Jei Bimba sako, kad "žygiai" prieš demokratines teises ir civilines laisves yra "reakcijos žygiai", tai Rusijoje ir kituose komunistų valdomuose kraštuose *reakcija jau yra pilnai įsigalėjusi.*

Tačiau jisai ir jo bendraminčiai tų kraštų valdžias kelia į padanges. Taigi jie yra *reakcijos rėmėjai* tikrąja šito žodžio prasme. Ir jie trokšta, kad ta reakcija nugalėtų Jungtines Valstybes ir įsigalėtų čia taip pat, kaip Rusijoje, Lietuvoje, Lenkijoje ir t. t. Bet, norėdami žmones apgauti, jie ginasi esą reakcijos priešai ir prikaišioja "reakcijos rėmimą" kitiems!

Ilgą laiką komunistams sekėsi šitaip mulkinti publiką. Bet ilgainiui dauguma jų pasekėjų, patyrę apie "rojaus gyvenimą" už Geležinės Uždangos, atsuko jiems nugarą, ir šiandien komunizmui tarnauja tiktai tie, kurie iš to valgo duoną, ir jų sufanatizuotos davatkos.

ČIGONIŠKA LOGIKA

Panaudodamas St. Vitaičio mirties progą, Vyt. Širvydas bando iškoneveikti socialistus ir šituo tikslu primena net Lietuvos 1926 metų perversmą, kurį jisai šitaip aiškina:

"... 1926 metų kabinete social-demokratai išreikalavo sau vidaus reikalų ministeriją, kuri buvo tiek lepšiška, kad nesuodė (nesuuodė. — *"N." Red.*) karininkų sąmokslo prieš liaudininkų vyriausybę!"

Tai geras pavyzdys V. Širvydo čigoniško galvojimo ir išmanymo.

Jei karininkai darė sąmokslą, tai jį turėjo suuosti tie, kurie valdė karo departamentą, t.y. *krašto apsaugos ministerija ir generalinis štabas.* O krašto apsaugos ministeris buvo ne socialdemokratas, bet liaudininkas. Taip pat ir gen. štabo viršininkas buvo liaudininkas. Taigi "lepšiškumą" prikaišioti reikia jiems, o ne socialdemokratams.

Puldamas socialdemokratus dėl įvykusio 1926 m. perversmo, Širvydukas apsimeta neva esąs perversmo priešas ir demokratijos šalininkas; tačiau per metų metus jisai gynė tautininkus, kurie tą perversmą suorganizavo. Savo simpatijas tautininkams jisai ir dabar dažnai parodo, nors jisai žino, kad jų "tautos vadas" atvirai garbino fašizmą. Ir tuo pačiu laiku jisai maskuojasi, kaip "demokratas".

UNITED PRESS-NAUJIENŲ Telephoto

Japonijoje mirė Aikichi Kuboyama, žvejų laivelio įgulos narys. Mirė jis Tokijo ligoninėje. Tai pirma vandenilio bombos auka. Kovo mėnesį laivelis, kuriuo jisai plaukė su kitais 15 įgulos nariais, buvo radioaktingomis dulkėmis apibertas, kai kaimynystėje (vienoje saloje) amerikiečiai išsprogdino vandenilio bombą. Kuboyama skaudžiai nukentėjo nuo tų dulkių ir pagaliau mirė.

STEPAS PAULAUSKAS

Tautininkų Sauvalės Laikai

Seniesiems ateiviams yra ne kartą tekę aiškinti apie gyvenimą Lietuvoje tautininkų valdymo laikais. Pereitais metais skaičiau tokį klausimą, vieno seno emigranto, ir "Naujienose", bet iki šiol nepastebėjau, kad kas jam būtų bandęs atsakyti.

Visuose demokratiniuose seimo rinkimuose tautininkai gaudavo nepaprastai mažą balsų % ir valdančiosioms grupėms žydai su lenkais sudarė daug didesnę problemą, negu tautininkai.

Čia pacituosiu keletą sakinių buv. Lietuvos Kariuomenės Štabo viršininko, vėliau Įgalioto Ministerio Vokietijai, gen. št. pulk. Kazio Škirpos iš šiemet knygų leidyklos "Terra" išleistos knygos "Mykolas Sleževičius".

"Tautininkų partija, jau nuo pat Steig. seimo nutarimo įvesti Lietuvoje demokratinę santvarką, rausėsi po jos pagrindais, kad ją išsprogdintų". (289 pus.)

"O toji partija, kurios idėjiniai įkvėpėjai buvo A. Smetona ir A. Voldemaras, galima sakyti, nuo pat to momento, kai A. Smetona nebuvo perrinktas Respublikos prezidentu, ruošėsi Steigiamojo seimo nustatytąją demokratinę krašto santvarką sugriauti. Jie veržėsi į valdžią nelegaliu būdu, nes rinkimuose į seimą jiems nesisekė laimėti: kaip jie nepasitikėjo tauta, taip tauta nepasitikėjo jais. Pažangiečiai, vėliau pasivadinę tautininkais, neturėjo Lietuvos ūkininkų masių pasitikėjimo, nes plačiai buvo žinomas jų konservatizmas, jų vadų bičiuliavimasis su sulenkėjusiais dvarininkais ir rūpinimasis tų dvarininkų interesais. A. Smetona visą laiką buvo priešingas didesnio masto žemės reformai ir vienas pirmųjų jo žygių, 1926 m. gale smurto keliu įkopus į valdžią, buvo 1922 m. seimo priimtojo žemės reformos įstatymo pakeitimas dvarininkų naudai". (237-238 pusl.)

"Nežiūrint visų pastangų, materialių privilegijų ir net nemažo spaudimo į valstybinių įstaigų tarnautojus, tautininkų partija niekuomet neturėjo daugiau kaip 12,000 narių iš daugiau kaip pustrečio milijono krašto gyventojų. A. Smetona turėjo tokią stiprią partijų opoziciją, kad buvo patekęs tiesiog į padėtį be išeities. Atsisakyti valdžios ir leisti tautai vėl laisvai pasisakyti jis nenorėjo, nes jau per toli buvo nubrista į diktatorišką sauvalę. Tad, nuolatos drebėdamas, kad nepasikartotų gruodžio 17 d. įvykis, buvo priverstas valdyti kraštą policinėmis priemonėmis, negalėdamas niekuo pasiremti. Padėtį dar sukomplikavo jo asmeninis konfliktas dėl valdžios su buvusiu ištikimiausiu bičiuliu ir idėjiniu draugu prof. A. Voldemaru. Šis konfliktas suskaldė pačius tautininkus... skiriant kariuomenės vadus, pradedant nuo pulkų vadų, buvo ne tiek atsižvelgiama į skiriamojo asmens gabumus ir tinkamą karinį pasirengimą bei išsimokslinimą, kiek pirma eile į jų ištikimybę režimui bei asmeninį atsidavimą A. Smetonai... Kai 1940 m. birželio 14 d. Lietuva susilaukė Maskvos ultimatumo ir A. Smetona pasisakė už jo atmetimą ir ginkluotą pasipriešinimą, manau, kad jis turėjo pasijusti giliai nusivylęs, kad iš jo paties kariuomenės priešakyje pastatytų generolų neatsirado nė vieno, kuris būtų parodęs ryžtumo tą jo, kaip Respublikos Prezidento ir visų ginkluotųjų Lietuvos pajėgų vyriausio vado, valią įvykdyti, nors simboliškai pasipriešinti į Lietuvą besibraunančioms bolševikinėms divizijoms, kurių tikslas buvo likviduoti Lietuvos nepriklausomybę". (277-278 pusl.)

Šiemet, rugsėjo mėn. 8 d. suėjo lygiai 20 metų kai tautininkų viešpatavimas Lietuvoje buvo pasiekęs aukščiausį laipsnį. 1934 m. birželio mėn. 7 d., kad ir apgaulingai, bet sėkmingai, Smetona numalšino voldemarininkų sukilimą. Šia proga susidorojęs ir su kitais politiniais priešais. Tada buvo jau viešai kalbama nuginkluoti Lietuvos Šaulių Sąjungą, o išduoti ginklus tautininkų lepūnėliams — jaunalietuviams, Smetoną paskelbti prezidentu iki gyvos galvos, o kiti siūlė dar toliau — kad Smetonos dinastija valdytų Lietuvą visus laikus...

Smetonos garbei 1934 m. rugsėjo 8 d. Kaune buvo suruoštas labai didelis jaunalietuvių sąskrydis. Buvo paruoštas projektas, kad iš 12 Lietuvos apskričių jaunalietuvių raiteliai, pakeliui surinks ir atneš į Kauną Smetonai sveikinimus raštu. Bet, kai reikėjo šį sumanymą vykdyti, paaiškėjo, kad provincijose nėra jaunalietuvių raitelių, tad šį darbą teko atlikti šauliam-dragūnam.

Tos dienos proga Kauno aerodrome buvo suruošta didelė sporto šventė. Iš prezidentūros į aerodromą, pagal išdirbtą planą, Smetoną turėjo palydėti jaunalietuvių raiteliai. Bet kai reikėjo vykdyti, pasirodė, kad jaunalietuvių raitelių aplink Kauną nėra. Gavau parėdymą persirengti jaunalietuvių uniforma; perrengėm gusarų pulko mokomojo eskadrono vieną būrį, pasibalnojom gusarų pulko arklius ir taip, būtinos tarnybos kariai, turėjo vaizduoti nuo prezidentūros iki aerodromo ir atgal lietuviškuosius fašistus (ir kepurės buvo uždėtos su kutosais) — jaunalietuvius. Tuoj po to man buvo pasiūlyta organizuoti ir vadovauti jaunalietuvių raiteliams. Atsisakiau. Tada per tautininkų dienraštį "Lietuvos Aidą" buvau apšmeižtas, ko pasėkoje direkt. Augustauskas mane paprašė nebelankyti Aukštųjų Kūno Kultūros Kursų ir buvau "laikinai" atleistas iš tarnybos, nors netrukus, teismui tarpininkaujant, "L. Aidas" turėjo šmeižtus atšaukti ir mane atsiprašyti.

Savo politinius priešus tautininkai be teismo, tik administratyviais apskričių karo komendantų sprendimais kišdavo į kalėjimus arba į priverčiamųjų darbų stovyklas. Lengviausia bausmė buvo siuntinėjimas, kaip nepatikimo, iš vieno Lietuvos kampo į kitą. Žemaitijoje veikė dvi priverčiamųjų darbų stovyklos: Varniuose ir Dimitravoje. Kalėjimuose ir priverčiamųjų darbų stovyklose visada būdavo nemažai komunistų, kurie nekaltai nubaustuosius stengdavosi paimti į savo materialinę ir politinę globą. Taip iš demokratinės Lietuvos laikais buvusios saujelės komunistų, tautininkai jų priaugino labai daug. Kai raudonoji armija okupavo Lietuvą, vietiniai komunistai jau galėjo užimti veik visas Lietuvos svarbesnes valstybines vietas, ko niekad nebūtų buvę, jei ne tas neteisingas tautininkų valdymas.

Po ūkininkų pasyvaus priešinimosi tautininkų valdžiai ir jo žiauraus malšinimo — ūkininkų šaudymo, žodį "tautininkas" ne vien Suvalkijoje, bet ir visoje Lietuvoje plačiosios tautos masės vartojo, kaip keiksmažodį.

Šiandieną dėl tautininkų spaudos intrigų ir šmeižtų tautiečiai ima atsisakinėti aukoti Tautos Fondui.

Daugelis tautininkų yra visai padorūs lietuviai, bet viešai pasisakyti prieš savo buvusius duondavius ir diktatorius nedrįsta. Jie turėtų neremti savo dabartinių vadukų diktatūrinių siekimų. O tokie, kaip p. Šidiškis, kurs imdamas algą iš lietuvių demokratinių srovių, dirbo p. Lozoraičiui, visi turėtų būti iš demokratinių mūsų organizacijų išskirti.

*Chicagiečiams susisiekimo nelaimės kiekvienais metais kainuoja $40,000,000. Kiekvienos nelaimės metu jūs užmokate savo dalį. Padėkite sumažinti tą milžinišką sumą, įstojant į "Crusade for Traffic Safety".

ANDRIUS MIRONAS

CHICAGO - LOS ANGELES

KELIONĖS AUTOMOBILIU ĮSPŪDŽIAI

15. *(Tęsinys)*

Long Beach yra atskiras miestas, bet, kaip ir daugelis kitų, arti susisiekia su Los Angeles, taip, jog sunku nustatyti kur baigiasi Los Angeles, o kur prasideda Long Beach.

Long Beach miestas (virš 250,000 gyv.) yra pačiame Ramiojo Vandenyno pakraštyje. Pats miestas mažai kuo skiriasi nuo kitų Amerikos didmiesčių, tik gausios palmės, augančios prie namų, teikia jam grynai pietų miesto egzotikos atspalvio. Gatvės — vienos eina lygiagrečiai su pajūriu, o kitos jas kerta statmenai. Centrinėse gatvėse judėjimas labai gyvas. Labai daug puošnių krautuvių ir didžiulių universalinių magazinų.

Šalutinės gi miesto gatvės pasižymi savo ramybe ir gražiomis vilomis, kurių yra gausiai ir įvairių.

Kas labiausiai vilioja turistus į šį miestą, tai pajūrys, kuriame susirenka kasdien tūkstančiai vasarotojų ir įvairiaspalvė minia išsisklaido po begalinį smėlio paplūdimį. Jiems čia biznieriai yra įrengę įvairiausių patogumų ir malonumų.

Prie pat paplūdimio stovi didingi koncertų salės rūmai, kuriuose vyksta simfoninių orkestrų ar garsių dainininkų koncertai. Netoli yra ir pasilinksminimo parkas (merry-go-round), su įvairiausiais pokštais, triukais ir atrakcionais. Jis veikia ištisus metus, mat, klimatas tai leidžia. Čia matosi ypač daug jaunimo ir karių.

Aplink visą paplūdimį išaugę keliolikos aukštų viešbučių pastatai, kurie taip pat savo apatinėse patalpose yra įrengę pasismaginimo įvairias įstaigas, kaip šokių sales, restoranus, užkandines, suvenyrų krautuves ir t.t.

Kas krenta į akis, tai gausumas senų žmonių, daugiausiai tarp 60 ir 80 metų amžiaus. Net gatvėse jų yra, o daugelis važiuoja specialiai pagamintais dviviečiais vežimukais, elektros baterijų jėga varomais. Žili ir paliegę senukai kartu su žmonomis važinėja jais, jeigu turi mieste kokį reikalą.

Mat, Long Beach yra pamėgtas pensininkų, kurie čia nusiperka namus ir apsigyvena iki amžiaus pabaigos. Jie dažnai susirenka paplūdimy vienoje vietoje, kur jie gali tarpusavy šnekėtis, sakyti įvairiomis temomis prakalbas ir t.t. Tam tikromis dienomis "Cinderella" šokių salėje seniams ir senėms rengiami šokiai. Matėme ir mes kaip žili senukai su tokiomis pat moterimis šoka Vienos valsą, kadrilių, polonezą ir kitus senoviškus šokius, pajvairindami juos prašmatniomis figūromis...

Bet ir jaunesniems žmonėms yra kur praleisti laiką. Mums bebūnant Long Beach, miesto gatvėse buvo iškabinėtos vėliavos ir papuošimai. Mat, liepos pabaigoje čia turėjo įvykti "Miss Universe" grožio karalienės rinkimai. Jau tuo metu (liepos pradžioj) daugely vitrinų matėme šio konkurso gražuolių nuotraukas. Drabužių krautuvės skelbė, jog išstatytas maudymosi kostiumo pavyzdys yra lygiai toks, kokį dėvės gražuolės ir t.t.

Bendrai, Long Beach yra gražus ir smagus miestas. Čia būtų gera apsigyventi senesnio amžiaus žmonėms, kurie turi susitaupę kapitalo senatvei. Jaunesniems čia gyventi neapsimoka, nes didesnių fabrikų arti nėra, o važinėti į Los Angeles per toli — 30 mylių. Užtat pensininkams čia tikras rojus. Namai nebrangūs, oras puikus, gamta graži.

"Muskulų Krantas"

Iš viso Kalifornijos vandenyno pakraštys sėte nusėtas įvairių ir gražių kurortų, maudyklių ir pasilinksminimo bei sporto centrų. Tačiau mums teko pabūti ir pamatyti iš jų visų tik du, artimesnius prie Los Angeles miesto — Long Beach (30 mylių) ir Santa Monica (16 mylių).

Kadangi Santa Monica paplūdimis buvo arčiau, tai dažniausiai ten ir važiuodavome. Pats Santa Monica miestas ne toks patrauklus kaip Long Beach, o paplūdimis su visais priedeliais panašus į visų kitų vasarviečių.

JAV nepriklausomybės šventės išvakarėse šiame pajūryje matėme vyrų grožio konkursą. Tokie vyriškos kūno sudėties konkursai vyksta kas metai, ir pagal paplūdimio vietos pavadinimą, gražiausios muskulatūros vyras gauna "Mr. Muscle Beach" titulą.

Konkursą įvairino gimnastai, akrobatai, sunkumų kilnotojai ir komiškų imtynių aktoriai. Teko porą valandų matyti gana įdomią programą.

Kaip ir kiti miestai, Santa Monica susilieja su Los Angeles per kitus, mažesnius ir mažiau žymius priemiesčius, kurių garsiausias yra Beverly Hills, filmų žvaigždžių mėgiama gyventi vieta. Per ją teko tik pravažiuoti, o žemėlapy pastebėjau, jog aktorių gyvenamo rajono gatvės labai vingiuotos.

Kaip įsikūrė p. p. Kalvaičiai

Daug kas čikagoje pažįsta žinomąjį pianistą Stasį Kalvaitį, kuris prieš metus su žmona persikėlė į Kaliforniją ir apsigyveno Long Beach mieste. Jiems patiems leidus, galiu jų gausius draugus ir pažįstamus painformuoti kaip jie įsikūrė.

Tuo tarpu p.p. Kalvaičiai gyvena samdomame bute, bet jau dairosi pirkti namuką. Sako, kad moderniškas kelių kambarių su visais galimais patogumais ir namų apyvokos patobulinimais, kaip virtuvės įrengimai, šiukšlėms deginti aparatas ir t.t., kainuoja apie 10-11 tūkstančių dolerių, įmokant už tokį visai naują namą su sklypu tik $3,000. Yra namų, už kuriuos tereikia įnešti tik 500 dol. ir jau gali gyventi mokėdamas kas mėnesį po 50 dol. skolos. Gražių namų yra daug, tik žmonės renkasi apylinkes. Pav. Palos Verdes apylinkėse gyvena turtingieji žmonės, kur prie pat vandenyno nuo aukšto kranto turi puikų reginį į putojančias bangas. Bet čia namai kiek brangesni. Šiaip, čia yra labai daug parduodamų arba nuomojamų namų. Apstu ir išnuomojamų butų bei kambarių.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite Naujienas

Jūsų brolis tremtyje tebėra alkanas

Spręskime tą problemą visi būdami BALFo nariais.
Iždininko adresas:
J. DAUKUS, 3339 W. Evergreen St., Chicago 51, Illinois.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Narys

kuriose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki $10,000.00, o namų paskolos duodamos lengvomis sąlygomis.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 SOUTH WESTERN AVE. — CHICAGO 36, ILLINOIS

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 WEST 47th STREET — CHICAGO 32, ILLINOIS

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 SOUTH HALSTED STREET — CHICAGO 8, ILLINOIS

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSN.
4038 ARCHER AVENUE — CHICAGO 32, ILLINOIS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 SOUTH 49th COURT — CICERO 50, ILLINOIS

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 SOUTH HALSTED STREET — CHICAGO 8, ILLINOIS

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus.
Mūsų bendrovės laikomi pinigai apdraustl iki $10,000.

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASS'N.
4038 Archer Avenue — Tel. LAfayette 3-6719
Sekretorius AUGUST SALDUKAS
Už Taupomus Pinigus Mokame 3½ Nuošimčio

DĖL NAMAM REIKMENŲ VISUOMET LANKYKITE ŠIĄ

ERDVIĄ IR PATOGIĄ SENIAUSIĄ LIETUVIŲ BENDROVĖS KRAUTUVĘ

PROGRESS FURNITURE CO.
4181-83 ARCHER AVE.
Tel.: LAfayette 3-3171
Brighton Parko Kolonijoje.

KAS DIENĄ ČIA RASITE DIDŽIAUSIAS PREKIŲ VERTYBES
Naujausių madų, geryjų išdirbysčių rakandų, kaurų, pečių, televizijos aparatų, refrigeratorių, plovyklų, vaikams rakandų ir visų kitų namam reikmenų. LENGVI IŠSIMOKĖJIMAI PRITAIKOMI VISIEMS.

PLANINGAS TAUPYMAS MOKA GERUS DIVIDENDUS

Kiekvienas žmogus turėtų atilekamus nuo pragyvenimo pinigus taupyti kas savaitę.
Taupyti reikia: senatvei, vaikų mokslui, įsigijimui namo, automobilio, atostogoms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems reikalams. Kas turi susitaupęs pinigų, tas jaučiasi saugesnis ir laimingesnis. Pradėk taupyti šiandien!

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. VIrginia 7-7747
Savings Insured to $10,000 by F.S.L.I.C.

WELCOME, SAVER!

Smulkūs ir stambūs taupytojai vienodai prašomi atsilankyti prie mūsų langelio. Jūs galite pasirinkti taupymo sistemą ir visada rasite draugiškus žmones, pasiruošiusius jums patarnauti. Santaupos apdraustos iki $10,000. Dideli dividendai mokami 2 kartus į metus.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1800 SO. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS
Telef.: HAymarket 1-2028

Valandos: Pirmad., antrad. ir penktad. nuo 9 ryto iki 4 val. vak. Ketvirtad. nuo 9 ryto iki 8 vak. Trečiad. uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 valandos po pietų.

Jonas Leonas

Ar nesidomi ir nesirūpini, jog būtų išlaikyta lietuviškoji radijo valandėlė?

Rugsėjo pradžioje Clevelando lietuviai maloniu pasigėrėjimu bei šaunia gegužine (O. ir E. Karnėnų sodyboje) džiaugdamiesi minėjo šio miesto lietuviškosios radijo valandėlės penkmetį.

Tai buvo anuomet, kai naujakurio Jaunučio Nasvyčio ir čia gimusio Kęstučio Šukio rūpesčiu bei pastangomis Clevelande radijo bangomis (tada WSRS stotyje) suskambėjo lietuviškasis žodis bei pasigirdo lietuviškoji daina ir muzika.

Daug ir dažnai keliaudamas po šią šalį bei Kanadą, girdėjau visas Chicagos, New Yorko, Bostono, Toronto, Worcester, Rochester, Detroito lietuviškąsias radijo valandėles. Ir teisingumui privalu pripažinti, jog clevelandiškė visu kuo yra visas pralenkianti. Tačiau labai gaila, jog ji tėra tik kas penktadienį.

Transliuojama vakarais 7:30 — 8:15 iš galingiausios Clevelando stoties WDOK, tad yra gerai girdima ir tolimesnėse vietose.

Valandėlei vadovauja Lietuvių Radijo Klubas, kurio valdybą sudaro: Juozas Stempužis, pirmininkas; Alfonsas Mikulskis, vicepirmininkas; Balys Auginas, programos vedėjas; Regina Braziulevičiūtė, sekretorė; Aleksandras Laikūnas, iždininkas.

Neseniai valandėlės valdyba keliais šimtais laiškų šitaip kreipėsi į visus Clevelando lietuvius:

"Mieli Radijo Klausytojai,

Clevelando lietuvių radijas rugsėjo mėnesį mini savo veiklos penkmetį. Tai nedidelė sukaktis, bet mūsų sąlygomis — vertingas pasiryžimas tremtyje išlaikyti gaivią gimtosios žemės šilimą.

Per penkerius metus lietuviškajam radijui reikėjo sutelkti kelioliika tūkstančių dolerių ir sudaryti papankamai įvairią, įdomią ir turininį muzikinę bei žodinę programą apie 260 valandėlių.

Nors lietuvių radijas kiekvieną penktadienį savo programą skiria visai mūsų bendruomenei, tačiau radijo gyvavimu rūpinasi vos keli žmonės ir lėšų teikia tik keli prekybininkai. Lietuvių radijas tarnauja visiems, gi materialinės paramos susilaukia iš labai mažo skaičiaus klausytojų, dažniausiai iš karščiau savo gimtąjį žodį ar dainą mylinčių ir nuoširdžiau reikalą suprantančių.

Rugsėjo pradžioje taip pat turėjome pasirašyti su radijo stotim naują sutartį. Pasirašydami sutartį, turėjome įnešti ir tam tikras pinigines garantijas, susitarti dėl laiko ir kt. sąlygų. Tačiau šiuo metu radijo kasa yra tuščia, nes vasarą neturėjome pakankamai skelbimų, nei jokių pramogų.

Malonus radijo klausytojau, tavo auka, nario mokestis bei dalyvavimas rugsėjo 5 dieną mūsų sukaktuvinėje gegužinėje, bus ta garantija — paveikus įrodymas, kad Clevelando lietuviai nori klausytis tėvynės garsų, prisiminimų ir lietuviškos informacijos per radiją. Mums tai bus didelė paskata naujiems užmanymams ir darbams.

Dar kartą nuoširdžiai kviesdami, maloniai prašome visų tikrai duosnios paramos vienintėlei lietuviškajai radijo programai išlaikyti."

Visi pakviesti įstoti Radijo Klubo nariais (sumokant 2 dol.), nariais — rėmėjais (sumokant 5 dol.) ir atsiųsti aukų.

Kartu visuomenė paprašyta pareikšti savo nuomonę ir apie radijo programą (Labai būtų šaunu nuolatinis prabilimas į mažuosius. — J. L.).

Be to, Radijo Klubo valdyba nurodė, jog tie lietuviai, kurie ligi rugsėjo pabaigos nieku neatsilieps, — bus laikomi nesidominčiais ir nenorinčiais, jog būtų išlaikyta lietuviškoji radijo valandėlė.

Dar dėl Vasario 16-tos gimnazijos

Gerbiamam "Naujienų" Redaktoriui,

"Naujienų" š. m. rugsėjo 8 ir 9 d. Nr. 211 ir 212 straipsnyje "Vasario 16 gimnazijos reikalu", p. P. K. tvirtina, kad Vasario 16 Gimnazijai Remti Komisija savo 1953 m. lapkričio 21 d. pranešime BALFo pirmininkui nutylėjo antrąją pirkimo — pardavimo sutartį su baronu S. Heyl, o "... įrašė žinomai neteisingas žinias turto pirkimo atžvilgiu".

Šiuo klausimu turiu pareikšti, kad komisijos pareiškime BALFo ir LOKo pirmininkams antrosios pardavimo — pirkimo sutarties reikalu taip sakoma:

"Paaiškėjo, jog šiam turtui "Grundbuche" yra įrašytų suvaržymų ir kad pirklys Rhein yra pavedęs advokatui vesti bylą dėl jų panaikinimo. Paskutinėmis žiniomis, trys pretendentai, turį pirmenybės teisę tą turtą pirkti, nuo tos teisės esą atsisakę, bet ketvirtasis pretendentas pareiškęs pretenzijų ir pasiskelbęs, kad dabar jau jis tą nuosavybę parduodąs ir parduosiąs 35,000 DM pigiau, negu buvo susitarta su pirkliu Rhein. Gautomis paskutiausiomis žiniomis iš p. Pr. Zundės (laiškas datuotas lapkričio 13 d., čia gautas lapkričio 19 d. su naujos sutarties nuorašu), su naujai atsiradusiu savininku baronu S. Heyl 1953 m. rugsėjo 29 d. sudaryta jau kita pirkimo — pardavimo sutartis, kurioje perkamoji kaina pažymėta 150.000 DM, tačiau 45,000 DM pirmajam pardavėjui įmokėtų pinigų PLB Vokietijos Krašto Valdyba neatgavo, bet tuo reikalu užvedė bylą teisme". (iš pranešimo B. 8 punkto).

Komisijos pranešimas baigiamas tokiu pasisakymu:

"Vasario 16 Dienos Gimnazijai Remti Komisija, išdėsčiusi aukščiau nurodytus duomenis, nesima spręsti iš esmės PLB Vokietijos Krašto Valdybos vardu užpirktos nuosavybės finansavimo klausimo, nes ji mano, kad tas klausimas yra didelės apimties ir jis gali būti vienaip ar kitaip išspręstas BALFo Direktorių Tarybos ir Amerikos LOKo. Klausimo vienoks ar kitoks sprendimas turėtų būti padarytas artimiausiu laiku, nes PLB Vokietijos Krašto Valdybos Pirmininkas p. Pr. Zundė, raštu 1953 m. lapkričio 13 d., prašo 45.000 DM, kuriuos turi įmokėti naujam savininkui pagal naują pirkimo sutartį š. m. lapkričio 30 d. Pinigų negalint parūpinti, prašo prisiųsti banko garantiją, kurios pagalba ten gautų kreditų aukščiau suminėtai sumai įmokėti".

Taigi net du kartus komisijos pranešime antroji pirkimo pardavimo sutartis su baronu S. Heyl suminėta. Pranešimo tekstas yra atspausdintas ir "Naujienose" (žiūr. "BALFo Pirmininko kan. prof. J. B. Končiaus pasisakymas PLB Vokietijos Krašto Valdybos užpirktų namų klausimu" — "Naujienos" 1954 m. sausio 11 ir 12 d. Nr. 8 ir 9).

Reiškiu pagarbą

Prelatas J. Balkūnas,
Einąs BALFo Pirmininko pareigas, BALFo Vicepirmininkas

— Berankiai, bekojai lietuviai karo invalidai tremtyje laukia Tavo pagalbos. Aukok jiems!

Fall Fashion Trend

RUDENS SEZONO KRYPTIS

Atsitiktinumas yra šio rudens sezono magiškas žodis. Madų krypčiai yra būdinga vilnonės medžiagos skrybėlės su plačia briauna ir spalvinga povo plunksna. Lygūs kontūrai ir puikios vilnonės medžiagos spalvos derinasi su rudens apsiaustų siluetais. Visa tai teikia geidžiamą įdomią, bet nevarginančią išvaizdą.

Šio sezono kryptis yra "skrybėliškos" skrybėlės ir brangenybes primenančios spalvos. Vilnonės skrybėlės vis labiau skverbiasi rudens sezonose, nustelbdamos kitas.

C. L. D. D.

Tel.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8, tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

Ofiso telef.: VIrginia 7-0036
Rezidencijos: BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; Ser., Subat. ir Nedėl. tik susitarus.
Ofiso Telefonas: YArds 7-4787
Namų Telefonas PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą.
Telefonas: HEmlock 4-7899
Namų tel.: HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. JUZE AGLINSKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Vaikų ir Moterų Ligos
5159 SO. DAMEN AVENUE
Medicine and Surgery Building
Valandos: Pirm. 10-4, antr. 10-1 ir 6-9, treč. 10-4, penkt. 10-1 ir 6-9, šešt. 10-12
Ofiso: PR 6-7800 — Namų TR 4-1765

Dr. Kęstutis Aglinskas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2300 WEST 51st STREET
Val.: Pirm. ir antr. 10—12, ketv. ir penkt. 6—8 p. p., treč. ir šešt. pagal susitarimą.
Telef.: ofiso PRospect 6-1795
Rezid.: TRiangle 4-1765

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezidencija: HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadieni nuo 1-4 ir 7-9, Antrad. nuo 1-5, Trečiad. ir Šeštadieni tiktai susitarus.

Tel.: YArds 7-3526 — YArds 7-7410
DR. G. J. BYLAITIS
Nervų, vidaus ir vaikų ligos
Val.: antr., penkt. 7 iki 8:30 P. M. Šeštad. 12:30 iki 1:30.
Kitomis dienomis tik susitarus
DR. J. G. VALAITIS
Val.: kasdien 6:30-8:30, šešt. 4-6.
4038 SO. ARCHER AVENUE

Tel. ofiso: VI 7-0600; rez.: VI 7-7303
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4055 ARCHER AVENUE
(Kampas Archer ir California Ave.)
VAL.: 2—4 po pietų ir 6—8 vakare, šeštadieniais 2—7 p.p., išskyrus sekm.

Telef. ofiso: LAfayette 3-1707
Rez.: FIllmore 3-8614 (Maywood, Ill.)
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. širdies, vidaus ir vaikų ligos.
4055 SO. ARCHER AVE.
(kampas Archer ir California Ave.)
Valandos: antr. ir ketv. 6-8 po pietų. Šeštadieni 2-4 po pietų.

Rezid. telef.: STewart 3-4511
Ofiso telef.: YArds 7-1166
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35th STREET
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 po pietų.

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2—4 po pietų ir 7:30—9 vakaro.
Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso Telef.: PRospect 6-3838
Rezid. Telef.: REpublic 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Tel. ofiso GR 6-4322. Rez. HI 5-2626
DR. JOSEPH W. KADZEWICK
(LIETUVIS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priėmimo valandos tiktai susitarus: nuo 2 iki 4 v. p. p. ir nuo 7 iki 9 vak., išskyrus trečiadienius.
MANOR MEDICAL ARTS BLDG.
6400 SO. KEDZIE AVE.

Ofiso ir buto telef.: OLympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Priėmimo val.: Kasdien 10-12 val. ryte ir 5-8 val. vak. Šeštad. 10-2 ir 4-6.
Butas: 1832 So. 49th Court, Cicero.

Prie "Naujienų" kai priprasi—darbą, žinią —viską rasi.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepia šaukite KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVE.
Val.: kasdien po pietų nuo 12-2:30 Daily afternoons.
Vakarais: pirm., antrad., ketvirtad 6—8:30 Trečiadieniais tik susitarus

Telef.: Ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1435 So. 49th Ct., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Šeštadieniais 12-2 val. ir 3-5 v. v.
Butas 1604 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Dr. A. Valis - Labokas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. Moterų Ligos
3267 SO. HALSTED STREET
Telefonas: DAnube 6-1125
Valandos: 1-4 ir 6-8 vakaro.
Šeštadieniais 1-4 val. po pietų.

Telefonai: ofiso GRovehill 6-5399
Rezid.: PRospect 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
OFISO VAL.: 2-4 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadienį 2-4 val.
Trečiadieniais ir sekmad. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia VIncennes 6-3900

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel.: HEmlock 4-5524
Hours by appointment only.

DR. Z. RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 WEST 69th STREET
Telefonas: REpublic 7-2290
VAL.: Šiokiadieniais, išskyrus pirm., nuo 10 val. iki 12 val. ryto ir nuo 5 val. iki 8 val. vak. Pirmad. tik nuo 5 iki 8 vak. Šešt. nuo 10 iki 12 ryto.

Tel. offiso CLiffside 4-2896
Res. LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kampas 47 & Hermitage)
Priėmimo val. 2-4 ir 6-9 val. p. p. šešt. 2-6 v. p. p. išskyrus sekmadienius

Telefonai: ofiso CLiffside 4-0253
Rezidencijos: YArds 7-6388
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. ASHLAND AVE. (kmb. 211)
Pirm., Antr., Ketv. ir Penktad. 6:30—8:30 val. vak. Šeštadieni 2—4 v. p. p

Dr. Fl. Tallat-Kelpša
Dr. E. Tallat-Kelpša
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
MARQUETTE PARKO OFISAS:
2656 WEST 63rd STREET
(kampas Washtenaw ir 63rd St.)
Kasdien 3-5, išskyrus antr. ir ketv
Kasdien 6-8:30, išskyrus treč. ir šešt
Tel.: PRospect 6-8548.
Cicero ofisas: 5002 West 16th Street
Kasdien 6-8:30, antrad. ir ketv. 1-3
šeštadieni 11-1.
Telef.: TOwnhall 3-0959
Namų telef.: HEmlock 4-7080
Kitu laiku tik susitarus

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. Moterų ligos
Ofisas ir rezidencija: 2410 W. 51st St.
(antras namas nuo Western Ave.)
Ofiso ir rezid. telef. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šešt. 2—4 v. p. p.

DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
CHIRURGINĖS LIGOS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVENUE
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 po pietų ir 7-9 vak. Šetad. 2-4 po pietų. Treč. ir sekm. uždaryta.

Telef.: ofiso PRospect 6-9400
Rezid.: HEmlock 4-3851
Dr. Ona Vaškevičius
(VAŠKEVIČIŪTĖ)
GYDYTOJA - CHIRURGĖ
6560 SO. WESTERN AVE.
Val.: kasdien nuo 1-3 popiet ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet; trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: ofiso VI 2-1581, rez.: VI 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampas Halsted ir 31-os gatvių)
Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val.
Šeštadieniais 2-4 val. po pietų.
Sekmadieniais uždaryta.

Orthopedas - Protezistas
P. ŠILEIKIS
Kaulų fraktūroms įtvarai Polio-Cerebral Palsy ir įvairioms vaikų bei suaugusiųjų deformacijoms pašalinti spec. Aparatai. Amput kojoms ir rankoms visų sistemų Protezai. Orthop. pėdos Plokštelės (Arch Supports). Moterims, vyrams ir vaikams įvairių tipų med. Bandažai ir t.t.
VAL.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LABORATORIJA,
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

Tik "Naujienos" rašo tiesą—neša laimę, mokslą, šviesą.

KITATAUČIAI GYDYTOJAI

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)
Ofiso telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite:
Rez. telef.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. po pietu ir nuo 7 iki 8:30 vakaro

Dr. C. M. Liestenfeltz
CHIROPRACTOR - PHYSICIAN
515 Broadway — Gary, Indiana
Phone GAry 3-0717
35 years experience
Hours: Daily till 9:00 p. m.

AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas - Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Ekzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Praktikuoja per 39 metus.
Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas: YArds 7-6616
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.
Geras patarnavimas.

MARY LANE
SCHOOL OF BEAUTY CULTURE
4750 Broadway
LOngbeach 1-4274
Learn a Profession — Enroll Now
TEACHING, BRUSHUP AND MANICURING COURSES.
Days • Nights • Part Time
• REASONABLE TUITION
• PAYABLE MONTHLY

AGRICULTURAL ENGINEER
National Food Processor
Renowned for its progressive thinking in agriculture, needs an agricultural or mechanical engineer who is qualified in development and design work on soil tillage, fertilizing, planting and harvesting equipment.
To assist with the maintenance, improvement, management and operation of field machine fleets.
An outstanding opportunity with an exeptional future.
Excellent employee benefits.
Preferred age 24—30.
Contact James Maetzold
GREEN GIANT COMPANY
Le Sueur, Minn. Phone 670

REUMATIZMAS
Gydytojų ir ligoninių ilgus metus tyrinėta ir dabar rekomenduojama naujoji žalia AMERPOL tablėtė skubiai Jums sumažins skausmus. Artritį ir reumatizmą turintieji pajus lengvatą sutinusiuose ir paraudusiuose kojų, kelių, pirštų bei nugaros sąnariuose bei raumenyse. Nors Jus skausmai ir ilgai kankino, ši naujai pagamintoji AMERPOL sumažins Jums skausmus. Tik $3.50 už 100 tablečių. Jas galit gauti savo vaistinėj arba besikreipiant į AMERPOL, 957 No. Ashland, Chicago 22, Ill.

NERVINĖ
Alexander's Nervinė, kuri turėtų veikti nuo nervų ligų, yra mišinys stiprių ir brangiausių šaknų, žiedų, žievių ir žolių, ir tas mišinys padeda nuo visokių nervų suirimų, galvos skaudėjimų, kvaišimų. isterijos, rūpesčio, susikrimtimo, nemigos, karščiavimų, išgasčio, persidirbimo ir kitų nervinių negalavimų. Gerdamas tą mišinį, gauni maistą nervams. Šios gyduolės kainuoja $5.00 svaras. Už $2.00 prisiunčiame 5 uncijas. Į Kanadą $2.25.

ALEXANDER'S CO.
414 Broadway
South Boston 27, Mass.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
1390 kilocycles
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro.
Sekmadienį 8:30—9:30 val. ryto iš stoties WOPA, 1490 kilocycles.
Tel.: HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIU

* * *

Kaliniai maištauja

Praeitą šeštadienį apie trečdalis iš 3,200 Bridewell kalėjimo kalinių sukėlė maištą. Du sargai ir 4 kaliniai buvo lengvai sužeisti. Maištas kilo, kai kaliniai pradėjo svaidyti maistą.

Atitinkami pareigūnai teigia, kad riaušės kilusios dėl kalėjimo perpildymo, vietos ankštumo. Jei patalpų klausimas nebūsiąs sutvarkytas, galima laukti maišto kartojimąsi. Kalėjimo viršininkas F. Sain sako, jog jis kreipęsis į teisėjus . . . kad jie mažiau tesiųstų žmonių sėdėti kalėjime. Vienas teisėjas, Pope, atsiliepdamas į tai, paleido visus 213 kaltinamų dėl nedoro elgesio Monroe St. teisme.

E. Zeman, kuris yra John Howard Assn., įsteigtos kalinių gerovei, pirmininkas, sako, jog 70 nuošimčių žmonių, kurie siunčiami į kalėjimą, neturėtų ten būti siunčiami. Tai esą Madison gatvės valkatyne sugaudytieji ir alkoholikai, kurie nesudarą kriminologinės problemos, bet sudarą socialinės globos problemą.

Išvaikė girtaujančių sambūrį

Evanstone apie 2:45 val. rytą buvo aplinkinių gyventojų pašaukta į vienus namus policija, nes tuose namuose vyko triukšmingas girtaujančių pobūvis. Daugumas pobūvininkų buvo jaunamečiai ir vaikai. Kai girtavimas tęsės ir sekmadienio vakare, policija atvykusi jaunuolius išvaikė, tris jų suimdama.

Detektyvai sako, jog jie radę po visus 6 kambarius name 1914 Grant išmėtytus alaus ir degtinės butelius. Jaunuolių vaišintojas buvęs K. MacGregor, 21 m. amžiaus, kurio tėvų tuo metu nebuvę namie.

Manoma, kad pobūvy dalyvavo ir trys 16—17 m. amžiaus vaikai, kurių vogtas automobilis buvo sužalotas eismo nelaimėje, o jaunuoliai pateko į ligoninę.

"Policija" plėšikauja

P. D'Amico, 2342 S. 14th Ave., iš North Riverside, Ill., ties 55 ir Harlem Ave. vakare buvo sustabdytas dviejų policijos uniformą dėvinčių asmenų, kurie važiavo juodu automobiliu. Vienas iš vyriškių atidarė jo automobilio duris, atkišęs revolverį, pareiškė, kad tai esąs apiplėšimas ir reikalavo atiduoti pinigus. Paskui plėšikas išmetė apiplėštojo automobilio raktus į griovį, ir su savo draugu savo automobiliu pabėgo.

D'Amico susirado tamsoje savo automobilio raktus ir nuvyko į policijos stotį pranešti apiplėšimo. Policija pareiškė, jog plėšikai nebuvę policininkai.

Mergaitėms pamiškėse nesaugu

14 metų amžiaus Taft vidurinės mokyklos mokinė buvo pagauta kelių šiurkštuolių Caldwell miškely, netoli Milwaukee ir Devon gatvių. Kai ji priešinosi jų gašliems pasiūlymams, mergaitė M. Freitage, 5246 N. Meade Ave., buvo smarkiai sumušta: jai sudaužytas veidas, gal net ąžlužtas žandikaulis, padaryta didelė žaizda kojoje.

Mergaitė ėjo su 15 ir 18 m. berniukais namo iš Tarcissus bažnyčios ruošto "Wienner roast" pikniko, kai 3 bernai ją užpuolė. Ji sako, jog jos palydus, greičiausia, būsią užpuolikai įmetę į upelį, per kurį paskui ir ją jie persigabenę. Kai praeiviai išgirdę mergaitės šauksmą, pakvietę policiją, kuri atvyko į užpuolimo vietą. Vienas iš mergaitės palydovų sakėsi manąs, jog jis pažįstąs užpuolėjus, ir mėginsiąs policijai padėti juos surasti. Mergaitės palydovai vėliau abu buvo rasti savo namuose.

Mokslo ir pramonės muziejaus lankymas

Mokslo ir pramonės muziejus, ties 57 ir lake Michigan, lankomas pagal naują valandų tvarką. Muziejus bus atdaras kiekvieną dieną nuo 9:30 val. ryto, o uždaromas: nuo pirmadienio iki penktadienio 4 val. popiet, šeštadieniais 5:30 v. v. ir sekmadieniais bei šventadieniais 7 v. v. Muziejų galima lankyti nemokamai.

Nenori pranešti savo turto

Chicagos miesto tarybos nusikaltimų tyrinėjimo komisijos specialiam advokatui Cohen pradėjus dalinti kai kuriems policijos pareigūnams klausimų lapus, kur reikalaujama nurodyti savo turtą bei pajamas, paliestųjų sąjungos žada kovoti su šiuo reikalavimu.

Kai prieš kurį laiką iškilo byla teisme dėl policijos kapitono Gibbons nenoro parodyti savo pajamų dokumentus, aukščiausiasis Illinojaus teismas nutarė, jog nusikaltimų komitetas turi teisę pareikalauti iš policijos pareigūnų šiokių pajamų dokumentų pristatymo.

Rašytojų Draugijos suvažiavimas

Praėjusį sekmadienį Lietuvių Auditorijoje įvykusiame Lietuvių Rašytojų Draugijos suvažiavime dalyvavo tik 14 draugijos narių. Nustatytu laiku nesusirinkus kvorumui, po valandos pasinaudota 14 LRD įstatu, ir suvažiavimas paskelbtas teisėtu, neatsižvelgiant į jame dalyvavusių narių skaičių. Iš kitų miestų buvo atvykę: Aistis, Mikuckis ir Gražulis.

Posėdžio prezidiumą sudarė Aistis, Mikuckis ir Pipiraitė. Pirmininkavo Aistis. Sveikinimus žodžiu pareiškė konsulas Dr. P. Daužvardis, Lietuvių Bendruomenės vardu Gaučys, "Draugo" ir ALT vardu L. Šimutis, lietuvių menininkų vardu Valeška. Raštu savo sveikinimus ir pageidavimus atsiuntė Raila, Gliauda, Vykintas ir kt.

Nemaža laiko užėmė banalioji dalis — valdybos bei revizijos komisijos pranešimai ir su jais susijusios diskusijos. Balsavimo keliu naujais LRD nariais priimti Barėnas, Blekaitis ir Landsbergis.

5 val. vakare įvyko literatūros vakaras, kuris sutraukė nemaža publikos. Programai vadovavo LRD pirmininkas Babrauskas, pristatydamas rašytojus, kurie pateikė savo kūrybos. Mikuckis paskaitė savo eilėraščių, susilaukdamas čikagiečių aplodismentų. E. Blandytė padeklamavo keletą senesnių Aisčio eilėraščių, kurie atnešė į auditoriją kadaise šiam dideliam rašytojui būdingą šilimą.

Savotiškai įdomi buvo Aisčio paskaita, kurioje lietuvių spaudos atgavimas buvo traktuojamas ne tiek kultūriniu, kiek politiniu ir visuomeniniu požiūriais. Aisčio iškelta mintis, kad rašytojas privalo atspėti laiko dvasią ir joje tarpti, savaime buvo pesimistiška, nes čia pat buvo kalbama apie individo sunykimą, apie masės įsiviešpatavimą ir apie partinės demokratijos krizę. Nežiūrint to, Aisčio pranešimas buvo gal vienintelis literatūros vakaro programos punktas, kurio norėjosi atidžiai klausytis. Pirmoji vakaro dalis užbaigta Kleofo Jurgelionio naujausiais eilėraščiais ir Balio Gražulio "Skambučio" novele.

Po pertraukos kūrybos skaitymas buvo tęsiamas toliau. Čia pasireiškė Tamulaitis su savo literatūrine pasaka "Kiaulė Čiukė grafo palociuose", Baronas su savo "Praradimo" novele, Valentinas su savo humoristika "Šalin spauda" ir kt.

Dar vėliau rašytojai bei jų svečiai vakarieniavo, o linksmintis linkęs jaunimas šoko. **K.**

— Su visų pagalba sustiprinsim Don Varnas Auxiliary, — pareiškė Bernice Jonikienė

Mrs. Bernice Jonikas

Praeito šeštadienio vakare Don Varnas patalpose, 6818 S. Western Ave., Mrs. Bernice Jonikas buvo prisaikdinta Moterų Skyriaus pirmininkės pareigoms. Kartu su ja buvo prisaikdintos ir kitos moterys įvairioms vadovpbės pareigoms.

Pareigų perėmimo vakaras buvo gerai organizuotas, todėl ir praėjo gana tvarkingai. Ceremonijas pradėjo Don Varnas posto komandierius, įsakė įnešti vėliavas, atliko reikalingus pasižadėjimus ir "perdavė valdžią" moterims.

Tvarką perėmė Mrs. Bernice Glebauskas, buvusioji Don Varnas Posto Moterų Skyriaus pirmininkė. Ji maršalkai įsakinėjo atvesti visą eilę pareigūnių, supažindino jas su svečiais, nusakė jųjų pareigas ar atliktus darbus, o vėliau pakvietė Mrs. Helen Zuris, buvusią moterų skyriaus distrikto direktorę.

Mrs. Zuris priminė narėms svarbias pareigas ir reikalingus atlikti darbus. Ji nurodė, kaip darbas eina kituose skyriuose. Prie darbo buvo iškviestos ir pagerbtos šios buvusios moterų skyr. pirmininkės: Ann Schulmistras, Vivian Simėnas, Ann Jatis, Annette Mosteika, Genevieve Statkus, Helen Statkus ir Mary Dzimidas.

Po trumpų kalbų ir pareigų priminimo, prie stalo buvo iškviesta visa naujoji valdyba. Šiais metais ji bus tokia: Ann Zakas ir Sophie Redville — vėliavnešės; Frances Lescouskas— Sargeant-at-Arms; Annette Kazak — kapelionas; Marion Zemeske — istorikė; Annette Mosteika — iždininkė; Gloria Preibis — sekretorė; Josephine Gleason — antroji viceprezidentė; Antoinette Zaleski — pirmoji viceprezidentė ir Bernice Jonikas — prezidentė. Kiekvienai buvo užkabintas vadovybės simbolis ant kaklo ir kiekviena prisaikdinta.

Pareigūnės pasakojo, ką išrinktosios turės daryti. Visi žino, kad Mrs. Bernice Jonikas turės daugiausia darbo išnešti ant savo pečių. Bet ji savo pareigas labai gerai supranta ir yra pasiryžusi jas atlikti. Po prisaikdinimo, jai buvo pavesta iškilmių vadovybė. Pradžioje ji rodė truputį susijaudinimo, bet vėliau lengvai valdė mikrofoną ir suprantamai ir aiškiai visiems dėstė savo planus. Iš visko matyti, kad Jonikienė pilniausiai savimi pasitiki, uždėtas pareigas ji atliks.

— Su Jūsų visų pagalba šiais metais bandysime atlikti mums paskirtus darbus ir sustiprinti Don Varnas Ladies Auxiliary,— ji pareiškė.

Atlikus oficialiąją dalį, ji neužmiršo ir savųjų: savo vyro George Joniko, buvusio šio posto komandieriaus, savo motinos Mrs. Valaušienės ir tėvo, ir kitų artimųjų. Jie buvo supažindinti su svečiais ir pagerbti. Naujai išrinktai prezidentei vėliau pradėjo plaukti sveikinimai, linkėjimai ir dovanos.

Visos pareigų perėmimo iškilmės praėjo puikioje nuotaikoje, susirinkusiems dainuojant ir plojant, o Josephine Putrimas visą laiką pianu pritariant.

Naujai išrinktai prezidentei ir pareigūnėms visi svečiai linkėjo energijos naudingai darbuotei.

Reporteris

LSS 4 kp. susirinkimas

Š. m. rugs. 26 d. "Naujienų" patalpose įvyko po vasaros atostogų pertraukos LSS 4 kuopos narių susirinkimas. Darbotvarkėje buvo pereitojo susirinkimo protokolo patvirtinimas, finansų sekretoriaus pranešimas apie piniginį kuopos stovį ir kuopos delegato Dr. P. Grigaičio pranešimas iš LSS suvažiavimo, įvykusio š. m. rugs. 4—5 dd. Brooklyne.

Dr. P. Grigaitis smulkiai pranešė apie įvykusį suvažiavimą. Iš pranešimo susirinkusieji patyrė apie steigiamą literatūros fondą, dėl organizavimo savišalpos fondo, apie darytą prof. J. Kaminsko politinės padėties apžvalgą, Dr. Grigaičio pranešimą iš Alto veiklos ir kt. suvažiavimo darbus.

Pirmą kartą lietuvių politinės grupės suvažiavimas buvo įkalbėtas į "Amerikos Balso" juosteles ir transliuotas į Lietuvą. Atskiri suvažiavimo dalyviai kiekvienas pasakė trumpas kalbas Lietuvoje pavergtiesiems. Šį darbą atliko Amerikos Balso pareigūnas Dr. V. Dambrava. **Kor.**

"Pirmyn" choro gastrolių programa

Kaip žinome, "Pirmyn" choras ateinantį šeštadienį, spalio 2 d., Toronte, Kanadoje, stato 3 veiksmų operetę "Laimą". Beveik kiekvieną vakarą choras turi repeticijas, nes norima nušlifuoti paskutinius galimus nesklandumus. Nuo paskutinio "Laimos" pastatymo jau praėjo gerokai laiko, o šis tas ir pačioje aktorių — dainininkų sudėtyje pasikeitė. Be to, juk rengiamasi pasirodyti torontiečiams, kurių aukštus meninius reikalavimus visi žino.

Vienos repeticijos protarpy paklausiau dirigentą ir režisorių K. Steponavičių apie gastrolių Toronte programą. Šluostydamas savo kaktos gausų prakaitą, choro vedėjas paaiškino, kad išvyka į Torontą su kelionėmis įskaitytinai užtruks arti trejeto parų.

Iš Chicagos choras išvyksta spalio 1 d., penktadienį, 8 val. vakare. Išvykimo stotis yra Dearborn Station, esanti ties Dearborn ir Polk gatvėmis. Vykstama Canadian National Railroad linija.

Torontas bus pasiektas kitos dienos, t. y. šeštadienio rytą. Ten laukia choristų pusryčiai ir paskui 12 val. paskutinė repeticija su orkestru. Choristai apsigyvens Regis viešbuty. "Laimos" spektaklis įvyks tą pačią dieną 7:30 val. vakare Eaton auditorijoje. Po spektaklio bufetas.

Sekmadienį choristai paskiria išvykai į Niagaros krioklį (Niagara Falls). Šio gamtos stebuklo apžiūrėti išvažiuojama 11 val. ryte autobusu. 6 val. p. p. choristai sugrįš į Torontą. 10 val. vakare iš Toronto Union Station išvykstama namo. Chicaga bus pasiekta pirmadienį, 8 val. ryte.

Taigi rudens sezoną "Pirmyn" choras pradeda šauniai. (n)

Numirė užvalgiusi žiurkių nuodų

2 metų amžiaus mergaitė Roe mirė Illinois Masonic ligoninėje po to, kai ji buvo ten nugabenta iš savo namų, 3309 Sheffield, kur ji suvalgė žiurkėms išdėstytus nuodus.

Jos tėvai rado mergaitę stipriai susirgusią jos lovelėje; netoliese rado ir tuščią dėžutę, kur buvo sutaisyti nuodai. Mergaitė mirė valandai praslinkus po nuodų užvalgymo.

TRUMPAI

* * *

—**Vl. Braziulis** intensyviai dirba Clevelando lietuvių teatro studijoje, ruošdamas P. Vaičiūno "Sulaužytos priesaikos" vaidinimą, su kuriuo atvyks į Chicagą š. m. spalio 16 d. Šis vaidinimas bus Lietuvių Auditorijos salėjė. Vakarą organizuoja Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Chicagos skyrius.

— **Elena Klimienė** su dukterimi Gailute, "Naujienų" bendradarbio žurnalisto A. Klimo žmona iš Clevelando, atostogas praleido Chicagoje pas savo pažįstamus pp. Talalus. Jos duktė Gailutė dalyvavo Nepriklausomųjų Studentų suvažiavime p. Bačiūno Tabor Farm. (x)

— **Martynas Vambutas,** buv. Panevėžio Apygardos Teismo prokuroras, lankėsi Chicagoje, aplankė pažįstamus ir sustojo pas gyd. Bartkų.

— **Adv. A. Nargelavičius,** buv. Lietuvos Vidaus Reikalų ir Žemės Ūkio ministerijų juriskonsultas iš New Yorko atvyko į Chicagą aplankyti savo giminių ir pažįstamų. (x).

—**Muz. Arturas Jakavičius** savo kūrinį "Ave Maria, tremtinių motina!" čelo gros šv. Kryžiaus bažnyčioje spalio 3 d. 10 val. pamaldų metu. Vilniaus Krašto Liet. S-gos Chicagos skyriaus valdyba maloniai prašo tautiečius atvykti į šias pamaldas ir tuo pačiu pagerbti žuvusius tautiečius kovose dėl Vilniaus, o kartu ir prisiminti Spalio Devintosios prasmę. (D.)

— **Grupė iniciatorių,** buv. nepriklausomos Lietuvos policijos pareigūnų, rengia savo žuvusiųjų ir mirusiųjų draugų minėjimą š. m. spalio 2d. Tuo tikslu tą dieną Marquette Parko bažnyčioje 9:30 v. rytą bus pamaldos. Spalio 2 d. — Angelų Sargų dieną — nepriklausomoje Lietuvoje buvo policijos šventė. (x)

— **Sktn. Juškevičienė** šį trečiadienį mokslo metų pradžios proga per Margučio radiją tars žodį skautėms.

— **Urbanos universitetą,** Ill., neseniai baigė inžinieriai: M. Kvedaras (elektrotechnika), V. Krikščiūnas, V. Lapatinskas ir V. Petrauskas (visi architektūrą).

— **J. Šturas** baigė Illinojaus technologijos institutą magistro laipsniu.

* * *

— **Dr. arch. S. Kudokas,** gyv. Columbus, Ohio, gavo architekto praktikos teises.

— **Korespondenciniai lituanistikos kursai** įsteigti Australijoje prie Kultūros Fondo Australijos Valdybos. Dėstoma lietuvių kalba, liet. literatūra, Lietuvos politinė, religinė ir kultūros istorijos, Lietuvos geografija. Išlaikius egzaminą, Valdyba klausytojams duosianti atitinkamą lituanistinių dalykų diplomą. Iš dėstytojų: Albertas Zubras, Elena Karazijienė, Jonas Janulaitis. Administracijai vadovauja N. Krausienė ir J. Janulaitis (4 Granview Ave., Maribyrnong, Vic.)

Lietuvių Prekybos Rūmų susirinkimas

Trečiadienį, rugsėjo 29 d., 8 val. 30 min. vakare, Dariaus ir Girėno svetainėje, 4416 S. Western Avenue, įvyksta pirmas šį sezoną Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois narių susirinkimas.

Šiam susirinkimui numatyta labai įdomi ir įvairi programa. Lietuvių Verslui Remti Konkurso laimėtojams Gražinai Tulauskaitei - Babrauskienei, Uršulei Gudienei, Onai Algimantas ir kitiems spaudoje paskelbtiems bus įteikti prizai.

Iš Europos neseniai sugrįžęs Lietuvių Prekybos Rūmų pirmininkas Antanas Rudis papasakos savo patirtus kelionėje įspūdžius ir pademonstruos lankytuose kraštuose jo paties pagamintus filmus. Taip pat bus pirmą kartą parodyta Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois šių metų gegužės mėn. 16 d. įvykusio metinio banketo filmas.

Po programos dalyviai bus pavaišinti kava ir užkandžiais.

Visi Prekybos Rūmų nariai su savo svečiais kviečiami atsilankyti į šį pirmą mūsų mėnesinį susirinkimą. **A. B.**

Kapinių darbininkų piknikas

Lietuvių Tautinių Kapinių darbininkai, visą metą dirbdami gana sunkų ir nelabai malonų darbą, praeitą šeštadienį Liepos sode suruošė savo pikniką. Užmiršę liūdnus vaizdus ir graudžias ašaras, jie nutarė gražiai popietį praleisti, užkąsti ir pašokti.

Pirmon eilėn jie susikvietė savo artimuosius ir draugus. Atvyko didokas skaičius jų pažįstamų. Jiems talkon atėjo Adelė Burbienė, kuri taip pat atsivežė visus savo vaikus ir vaikų vaikus.

Piknikas prasidėjo tuojau po pietų ir tęsėsi iki vėlyvo vakaro. Du muzikantai visą laiką įvairias polkas ir valsus grojo, dažnai pamargindami jas dainomis. Dvi moterys maistą gamino ir pardavinėjo.

Schultzienė buvo prie baro, aptarnaudama visus ištroškusius, Burbienė visą laiką jai talkininkavo. Pats Schultz stovėjo kitoje baro pusėje ir padėjo kostumeriams spendyti, labai dažnai pats atvykusiems svečiams "fundydamas". Kelios poros visą laiką šoko, kiti saldainiais laimės ieškojo, o dauguma šnekučiavosi ir džiaugėsi puikiomis rudens dienomis.

M. Baronienė laimėjo sūrį, Overlingis gausiai kaimynus, pažįstamus ir nepažįstamus vaišino, o Skurdukas, pusę butelio alaus, išgėręs, kibo prie žmonių, kaip karščių metu zylys prie galvijų. Schultzienė nuveja jį, o jis, apsisukęs, ir vėl zirzia. Matyt, kad jis mėgsta žuvauti. Pasigavo vėžį, įsidėjo kišeniun ir atsinešė piknikan. Kaip paleidžia, tai baikščios moterys ir spygauja, o Skurdukas juokias. Niekam vėžio skriausti jis neleido.

Visi gražiai vakarą praleido.

Korespondentas

Happy New Year To All Our Jewish Lithuanian Friends.
WALTER KEMP, President

DREXEL SERVICE CO.
NUTS AND CANDIES
4136 WEST 26th STREET
LAwndale 1-2041

CLASSIFIED ADS.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

REIKALINGAS 4 kambarių butas Bridgeporto apylinkėj. Rašykite Mrs. Holtzwegen, 1730 S. Desplaines St.

VIENAM arba dviem asmenims išnuomojamas 3 kambarių apšildomas butas. 7252 So. Rockwell St.

IŠNUOMOJAMAS vedusių porai arba vienam vyrui kambarys, su virtuvės privilegijomis. 2435 W. 46th Street.

VIENAS furnišiuotas kambarys. Gazas, elektra, patalinė. Yra šaldytuvas, galima virtis valgį. Vyresniam vyrui. 3316 So. Morgan St., antrame aukšte.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

GROSERNĖ, daranti virš $1,000 į savaitę biznio. Valandos: 9 iki 7, uždaryta sekmadieniais. 4 kambariai. Prieinama kaina. Išmokėjimais. 6608 So. Damen Ave.

DELIKATESAI ir grosernė. Geras biznis. 3 kambarių apartmentas. Bargenas. 6958 So. Peoria Street.

STAKAS ir įrengimai, kartu su taverna. Vidutiniškai daro apie $100.00 į dieną. Renda $100.00 mėnesiui. Netoli 55th ir Ashland. $3,200 užteks. Šaukite: HIlltop 5-7866

PERSONAL
Asmenų ieško

Ponią Stasę Balsevičienę-Balsienę arba žinančius kur ji apsistojo, prašome atsiliepti telefonu: REpublic 7-7188.

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrengimai

PARDUODAMAS alyvinis pečius su bačkomis ir 2 blėkinės (cans) pilni alyvos. Taip pat yra triubos. 2534 West 46th Street

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

Prieš pirkdami ar parduodami namus, atlankykite mus

KUTRA - NORKUS REALTY
2405 WEST 51st STREET
PRospect 6-7238 — RE 7-7321 (vak).
WAlbrook 5-5699 (vak).

BRIDGEPORTE prie Morgan St., 3-jų aukštų mūrinis namas ir medinis 2 automobilių garažas. 5 butai ir biznio patalpa.

Prie 45-tos ir Paulina St., medinis 2 aukštų namas. 6 butai ir tavernai patalpa.

Prie 56-tos ir Laflin, 2 aukštų mūrinis namas, 2 butai po 5 kambarius, 2 karų medinis garažas.

P. STANKOVIČIUS
REAL ESTATE IR INSURANCE BROKERIS
LIETUVIŲ AUDITORIJA
3133 SO. HALSTED ST.
Phone DAnube 6-2793
Namų YArds 7-6818
Ofisas atdaras 9—12 ir 4—7.

PROGA BELDŽIASI Į JŪSŲ DURIS

Iš Chicagos išvykęs savininkas mums pavedė skubiai parduoti dailų kampinį mūro namą su krautuve ir 3 butais po 4 kambarius kiekvienas. Dvigubas garažas. Didelė, aukšta atika. Ant 51st St. į vakarus nuo Damen. Pagalvokit! Prašo tik $25,000.

Stiprus mūro namas su didele drabužių krautuve ir dviem butais (6 ir 7 kamb.). Centralinis apšildymas su stokeriu. Aliuminijaus langai. Cermak Road, netoli Western Ave. $22,000.

5 metų senumo dviejų aukštų mūrinė rezidencija vienai šeimai. Automatinis šildymas alyva. So. Albany prie 64th St. Kaina $15,500.

P. LEONAS
F. H. Halvorsen Co., Real Estate
3145 W. 63rd St. HEmlock 4-4300
Buto tel.: PR 8-0097

1) BRIGHTON Parke mūrinis namas, 2 aukštų, 4-5 kamb. Rūsy 4 kambariai, šviesūs.
Grosernė geroj biznio vietoj (kamp. namas) su visais įrengimais ir prekėmis už $2,500. Nuoma su butu 4 kambarių—$80.
2) BRIGHTON PARKE mūro namas. Žemai taverna ir 6 kamb. Viršuj 3 butai. Pajamų $430.00 mėnesiui, savininkui butas. Įmokėti $14,000 ir perimti $20,000 morgičių.
3) HALSTED IR 18th ST. apylinkėje, labai geroje biznio vietoje, pigus gražus medinis namas. Taverna ir 5 kamb. Viršuje 10 švarių kambarių, 3 furnišiuoti. Pajamos $350 mėn.
4) GROSERNĖ ir 2 butų namas. Karštas vanduo. Gazu šildomas. Iš krautuvės garantuota gryno pelno savaitei $180. Savininkas dėl nesveikatos pigiai parduoda. Duos morgičius.
SHULMISTRAS REALTY CO.
4004 S. Archer Ave. LAfayette 3-6300

NAMŲ REMONTAS
(REMODELING)
Atlieku cemento, karpenterio, mūro ir kitus darbus. Iki $2,500 nereikia nieko įmokėti, o už didesnius darbus susitarsime.
Dirbu Chicagoje ir priemiesčiuose.
PETRAS POCIUS
6828 So. Maplewood Ave.
REpublic 7-1223

GENERAL CONTRACTOR
STANDARD BUILDERS, INC.
726 W. 18th Street, Chicago 16, Ill.
CHesapeake 3-1535
Lietuvių statybos bendrovė. Stato namus pardavimui, pagal užsakymus ir atlieka remonto darbus.
A. Gintneris, pirmininkas,
V. Petrauskas, statybos vedėjas.

NETOLI 105th IR PULASKI
4 kambarių medinis namas. Didelė pastogė, po visu namu beismontas; alyva šildomas. 40x125 pėdų sklypas, 1 karo garažas. 2 blokai nuo mokyklos. Kaina $10,900.
PRescott 9-0872

PARDUODAMAS namas, 7 ir 6 kambarių. Šildymas gazu. 19th Place, netoli So. Halsted St. Kreipkitės po 5 val. vakare telefonu: CH 3-8344.

SKUBIAI parduodamas bungalow, 4632 So. Fairfield Ave. Galima apžiūrėti nuo 9 ryto iki 4 vakaro.

2 BUTŲ namas, alyva garu šildomas. Metinės pajamos $1,400. Greitam pardavimui kaina $10,500. Išmokėjimai. Arti 43rd ir Union Ave.
Hamilton Realty. ATlantic 5-5544

SAVININKAS parduoda Bridgeporte 5 ir 6 kambarių mūrinį namą. Automatinis vandens šildymas. Naujas pečius, naujos tile maudynės. 3609 So. Lowe Ave. VIrginia 7-3826.

MŪRINIS 2 BUTŲ, 4-4 KAMBARIAI Arti 16-tos ir Keeler. Karštu vandeniu šildomas. $10,900. $3,000 įmokėti. Svoboda, 3739 W. 26th St. LA 1-7038

NAŠLĖ turi parduoti šviesų 5 kambarių namuką. Pigiai. Galima matyti visada. 638 W. 43rd Place.

AUTOMOBILES—TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai

1950 METŲ Plymouth 4 durų sedan, kaip naujas. Parduodamas iš privačių rankų. Pigiai.
6802 So. Western Ave.